

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH

Predplatná cena :

Na celý rok — — 4 koruny — hal.
 Na pol roka — 2 — — —
 Na štvrt roka — 1 — 20 —
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor :

Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.

Majiteľ a vydavateľ :

JAN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo :

Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin
 ohlášky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stúpcového
 nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.

O kríze.

Knieža Schwarzenberg povedal ne-
 dávno v dome veľmožov rakúskych:
 najprv podpálili parlament uhorský, aby
 spálili koalíciu, teraz nám podpaľujú
 stodolu v Rakúsku. V týchto slovách
 jesto veľa pravdy. Prišli politickí pod-
 páľači a podpálili parlament uhorský.
 Už popredku sa zohrievali pri tomto
 ohni, bo sa nazdávali, že tam koalícia
 na popol zhorí. Socialdemokrati, Ferdiš
 Juriga a jeho bratia chceli si v tejto
 vatre už aj zemiacikov upiecť. Lenže
 plameň šľahol za hranicou do Rakúska
 a podpálil tam tú veľkú a starú stodolu,
 ktorú Uhorsko vždy zbožím naplňovalo.
 Koalícia v Uhorsku nezhořela, konštitú-
 túcia Uhorska tiež pevne stojí. V Ra-
 kúsoch ale horí veľká a stará stodola
 štátnej správy a socialdemokrati hulá-
 kajú okolo nej aj so židmi a vždy via-
 cej ju podpaľujú. Tak to býva, že kto
 druhému jamu kope, sám do nej padá.

Že koalícia pevne stojí, to dosved-
 čila tým, že minulé dni mala veľmi vá-
 žnu poradu. Potrebné bolo totiž uza-
 vretia vyniesť vo dvoch veľmi vážnych
 otázkach. Prvá otázka bola aké stano-
 visko má zaujať koalícia dňa 19. de-
 cembra, keď sa snem po poslednom
 nezákonnom odročení po prvý krát
 sijde. Ku tomuto dňu pripravujú sa
 zvlášte socialdemokrati, ktorí vtedy od-
 hodia zase na bok všetky nástroje a

Nepoškvrnene počatá Panna Maria.

ako hovoria a ohlasujú, na tisíce vyrukujú s jejich židovskými vodcami demonštrovať pred parlament. Ku tomuto dňu chystá sa aj vláda, ktorú krpce veľmi omínajú. Doposiaľ nevedno istotne akými cukrikami traktovali Fejérváryho v Burgu. Od toho závisí, čo tam dostane, ako sa bude on alebo už jeho nástupca držať dňa 19. decembra v snemovni. Keď teda vláda nevie čo robí a ako sa chovať nuž tým lepšie to vie koalícia, tá má jej päť zmyslov vždycky pohromade. Uzavrela preto koalícia, že jestli dňa 19. decembra snem zase, a bárs nezákonným spôsobom odročený bude, proti nezákonnému odročeniu bude síce slušným spôsobom protestovať, patričný dopis kráľovský vezme však v známosť. Od tak vážnych politikov, akí stoja na čele koalície, nebolo ani iného k očakávaniu. Fejérváry pravda aj s jeho kompanmi v Budapešti a vo Viedni brúsili si zuby, ako budú krajinských vyslancov z parlamentu policajtami a vojakmi vyhadzovať, jestli po odročení snemu dopisom kráľa pospolu zostanú a ďalej chcejú viesť parlamentárne porady. Koalícia nikdy nechcela robiť revolúciu. Od nej teda zdravým rozumom nebolo k očakávaniu, že sa sprotiví kráľovskému nariadeniu. Koalícia je sbor mužov, ktorí si vedia vážif zákony krajinské, nezákonnitosť teda len ten mohol predpokladať o koalícii, čo zákony nohami šliape, ako to pri každej príležitosti robí Fejérváryho nezákonná vláda.

Koalícia ostane i naďalej na stanovisku pasívnej rezistencie. Rozhorčenie, aké sa v patričných kruhoch nad nezákonnosťami po celej krajine šírilo, pokojným a zákonným jednaním pošastilo sa koalícii všestranne utíšiť. V tejto miernosti a vytrvalej trpezlivosti, akú koalícia vzdor silným provokáciám prejavovala, leží jej veľká sila pred celou krajinou. Každý zdravého rozumu človek nutne nabliada, že koalícia v celom tomto neblahom spore, aký liberáli nasnovali pre seba nič nehľadá. Tým viacej ale žiada a túži po tom, aby blaho všetkých obyvateľov ustálené bolo čo možno na najdlhšie časy na základe ústavy, teda konštitúcie krajiny. Uhorsko nemá iného záštitu, ako zákony kráľom sankcionované. Na tomto základe stojí účinkovanie koalície a musí viesť ku víťazstvu. Dobré by si teda zapamätali mali toto tí krátkozrakí ľudia, čo sa v jejich slobodných chvíľach na politikov zahrávajú a ľudovú stranu

napádajú preto, že sa ku koalícii pripojila. Vodcovia ľudovej strany zaiste ďalej vidia od nosa a majú toľko skúsenosti, že to dôkladne vedia, že sa ľudu nedá pomôcť ani prázdnyimi sľubami z Viedne, ani ľahkomyselným vyhrázaním sa nezákonnej a freimaurerskej vlády. Ľudová strana len za práva vlastní a ľudu vstúpila do koalície. Ľudová strana ako vždy tak aj teraz len za pravdu bojuje a pravda prv alebo pozdejšie musí predsa zvíťaziť.

Druhú vážnu otázku pretriasala koalícia v poslednej jej porade, a to je otázka reformy volebného práva.

Nikdy nebolo politickej otázky, ktorú ľudia povolani a nepovolani natoľko zneužívali, ako je otázka reformy volebného práva. Že je reforma volebného práva potrebná a to na základe spravodlivosti medzi všetkými politickými stránkami snád najprv nabliadla to ľudová strana. Preto aj reformu túto na základe spravodlivosti vzala do svojho programu. A nielen že ju v programe a vo verejných ľudových shromaždeniach ohlasovala, lež bojovala za ňu vytrvale aj na sneme. V parlamente pravda ako menšia stránka politická, ľudová strana za túto reformu nič vykonať nemohla. Liberáli boli rovnako proti tomu, iné politické stránky to nedržali na čase, ba ani len národovci, čo teraz toľko hubujú a vtedy drie mali a mlčali v parlamente, nepodporovali ľudovú stranu, keď bola reč o reforme volebného práva.

Nikto tak nezneužil otázku reformy volebného práva, ako Fejérváryho nezákonná vláda. Keď vláda táto nepašla podpory ani v snemovni, ani vonku v obecnstve, vrhol agent vnútorných záležitostí Kristóffy na povrch otázku všeobecného volebného práva. Proti čomu sám bol ešte len nedávno, to ako ten najradikálnejší prostriedok hodil do širokých vrstiev obecnstva. Vyhlásil nie jednoduchú reformu volebného práva, lež právo volebné toho najradikálnejšieho druhu. Táto iskra sa lapila a vybuchla v žeravé plamene. Socialdemokrati sa od tohoto nového práva doprosta zbláznili, národovci sa ešte teraz od neho bláznia. Nikto nevie, ako má toto právo vyzeráť, či má byť verejné alebo súkromné, či sa má prevádzať po obciach alebo po okresoch, či ho dostanú len tí, čo vedia čítať a písať a v akej reči to a kde majú ten exáment skladať. To doposiaľ nikto nevie, ani snád sám múdry Kristóffy. Predsa si

ale
hlav
ciach
ulic
tko z
tiež
všetk
voleb
neve
zon
borb
len k
K
ku k
v seb
lame
sledn
ktoré
ného
je úp
aj tie
progr
bude
taktik
treba
poton
na n
práva
A
nesm
alici
iné pr

Kreš

Bo

Vy
Uhorsk
Pod tým
svojho
prvom
zbroje
mítej n
tom ak
telstvo
ani nár
dobné
tychto

ale za toto právo už po predku sprostí ľudia hlavy prebijajú. Socialdemokrati lietajú po uliciach, vybijajú okná, vylamujú sklepy, ľudí na ulici štuchajú nožmi, prebijajú im hlavy. To všetko za volebné právo Kristóffyho. Národovci by tiež celú koalíciu najradšej do Dunaja vohnali a všetkým vodcom hlavy poprebijali tiež len za to volebné právo Kristóffyho, o ktorom vlastne ani nevedia ako vyzerá. Nuž taký je svef. Jedon blázon narobí sto bláznov. V celej tejto ohromnej borbe ducha tichej a triezvej miernosti zachovala len koalícia a v nej ľudová strana.

Koalícia už v adrese jej ktorou obrátila sa ku kráľovi a ktorá celý jej politický program v sebe obsahuje, vyslovila sa aj o reforme parlamentu, ako o neodolateľnej potrebnosti. V poslednej porade vyniesla koalícia uzavretie, dľa ktorého program jej obsahuje reformu volebného práva, prvá predpožiadavka tohoto práva je úplnosť konštitúcie. Bez úplnosti konštitúcie aj tie najpeknejšie práva nič neplatia. Od tohoto programu koalícia neodstúpi či vláda násilie bude probovať na ňu socialdemokratmi, či iné taktiky a figle bude proti nej vyvádzať. Najprv treba upevniť základ, a to je konštitúcia krajiny, potom až keď je fundament, základ pevný, dá sa na ňom vystaviť veľká budova reformy volebného práva v širokom obore a dľa spravodlivosti.

Akokoľvek neisté sú časy prítomné, krajina nesmie zúfať, bo má pevný záštit zákonný v koalícii a ľud nemá príčiny obávať sa o volebné a iné práva, bo bdeje nad nim strana ľudová.

Kreštania katolíci, čítajte len dobré našské knihy a časopisy!!

Boj národovcov proti ľudovej strane.

Vystupujú od nedávnych časov po horných stranách Uhorska falošní proroci a hovoria o sebe že sú národovci. Pod týmto menom sjednali sa ku Kristóffymu a na rozkaz svojho pána a veliteľa vedú krutý boj proti koalícii, v prvom rade ale proti ľudovej strane. Na šlechtnosť zbroje nehľadia. Nebojújú proti zásadám, tým nesvedomitej napádajú ale jednotlivé osobnosti. Vystupujú pri tom ako keby celé Horniaky boli vyárendovali. Obyvatelstvo Uhorska slovenského jazyka doposiaľ nemalo ani národovcov, ani pravých ochrancov. Na tieto a podobné myšlienky musí prísť každý čo slyšal prednášky týchto falošných prorokov, aké v tak zvaných ľudových

shromaždeniach držali, alebo kto čítal jejích články v «Katolíckych Novinách», alebo v luteránskom «Slovenskom Týždenníku». Číslo týchto novín obsahujú len samé chvály, akými sa seba samých do neba vyzdvihujú a potupné hany na ľudovú stranu.

Príčiny toho nešlechtného boja, aký spomenutí falošní proroci proti ľudovej strane vedú, udáme v nasledujúcom:

Ľudová strana zastáva zásady kresťanskej a bojuje za ne neohrozene. Ona sa s tým nevychvaľuje čo všetko vykonala a obetovala za ľud kresťanský Uhorska, teda aj za Slovákov. To však aj ten najväčší nepriateľ tejto politickej stránky uznať musí, že ona porazila liberalizmus. Liberáli preto vždy divý a krutý boj viedli proti ľudovej strane, práve tak ako teraz tí falošní proroci v «Katolíckych Novinách» a v «Slovenskom Týždenníku». Následkom rozpadnutia sa liberalizmu vymenovaná bola vláda Fejérváryho. Táto vláda vystúpila s programom liberálnym a freimaurerským. Program tento má za cieľ utlačiť, uponižiť, o majetok, o školy priviesť katolícku cirkev, katolícke obyvateľstvo Uhorska, teda aj Slovákov pozbrať katolíckeho náboženstva. Ku tomuto bezhožnému programu hľadala Fejérváryho vláda verných prvržencov. Našli sa jej takí. Sú to z jednej strany falošní proroci v «Katolíckych Novinách» a v «Slovenskom Týždenníku» a z druhej strany červení socialdemokrati bez Boha a vlasti. Socialdemokrati v hlavnom meste vybijajú okná a prebijajú hlavy, falošným prorokom «Katolíckych Novín» a luteránskeho «Slovenského Týždenníka» v boji proti ľudovej strane kresťanskej nič není svätého. Vydávajú sa za národovcov a sú tí najväčší nepriatelia svojho vlastného rodu a národu, bo vstúpili do spoločnosti s osvedčenými zradcami vlasti. Vystatujú sa, že sú ochrancovia slovenského ľudu, pri tom ale ľud tento nesvedomite ženú do náručia neznabohov liberálnych a židovsko-freimaurerských. Plačú a jednotajne nariekajú nad ľudom slovenským, pri tom ale zradujú a odpredávajú ho freimaurerskej vláde Fejérváryho. A ponevác ľudová strana za ústavu krajiny, za práva cirkve a blaho ľudu Uhorska, teda aj slovenského zmužile bojuje, preto napádajú ju falošní proroci «Katolíckych Novín» a luteránskeho «Slovenského Týždenníka».

V tomto boji zavalil im vítanej príležitosti ku novým nápadom Franc Skyčák, krajinsky vyslanec bobrovského okresu.

Franc Skyčák dal sa vyvolať s programom ľudovej strany v bobrovskom okrese za ablegáta. Už pri tejto voľbe nejednal s dobrým riadom, bo s programom ľudovej strany vystúpil proti kandidátovi tej istej ľudovej strany o okres ten velazaslúženému. Po voľbe hlásil sa u ľudovej strany, aby ho medzi členov prijala. Ľudová strana to urobila. Ako sa však choval proti krajinskej strane ľudovej Franc Skyčák? Spriahol sa s osvedčenými nepriateľmi ľudovej strany, búril proti nej vo verejných ľudových shromaždeniach. Priatelia jeho napádali ľudovú stranu tou najnešlechtnejšou zbrojou. Ľudová strana napomínala opetne Franca Skyčáka na nesprávne

jeho jednanie. Skyčák miesto toho čo by bol do seba vstúpil, v ľudovom shromaždení 29. októbra v Námestove vydržiavanom verejne osvedčil sa byť prvržencom Fejérváryho nezákonnej vlády. Franc Skyčák katolík, člen ľudovej strany, ktorá neohrozene bojuje za práva cirkve katolíckej, osvedčil sa byť prvržencom tej nezákonnej vlády freimaurerskej, ktorej hlavným cieľom je cirkev katolícku utlačiť, pozbaviť všetkých práv, majetku, škôl a celého jej zákonného vplyvu. Túto freimaurerskú vládu opovážil sa Franc Skyčák ako katolík a člen ľudovej strany v Námestove vo verejnom shromaždení ľudovom katolíckemu ľudu odporúčať! Každý zdravého rozumu človek musí nahliadnuť, že po takomto zradnom chovaní Franc Skyčák, ani ľudovej, ani žiadnej inej kresťanskej strany údom byť nemôže.

Skyčák nebol teda z ľudovej strany vytisnutý, ako to jeho priatelia hovoria, lež sa zradou, ktorej sa na ľudovej strane a proti katolíckemu ľudu dopustil, sám z tadial vytisnul. Nesvedomité balamútenie katolíckeho ľudu je to teda, čo tí falošní proroci o Skyčákovi píšu, že on ako úprimný katolík, priateľ slovenského ľudu úprimný musel vystúpiť zo strany ľudovej. Taký úprimný katolík ovšem, čo svoje katolíctvo odpredá freimaurerskej vláde a taký úprimný priateľ slovenského ľudu, čo sa dá do árendy freimaurerskej, nezákonnej, práva ľudu a krajny nohami šliapajúcej vlády, členom ľudovej strany byť nemože. On patrí do tej spoločnosti, ktorá vždy rada obejma sa so židmi, freimaurermi a socialdemokratmi. Patrí do spoločnosti tých falošných prorokov ktorých najšlechetsšia zbroj je lož a nestýdaté prekrucanie pravdy.

Nestýdatá lož je čo píšu tí falošní proroci proti ľudovej strane, že údovia jej s pištolou stoja proti sebe. Jestli sa údovia ľudovej strany týmto spôsobom previnili, zadosť učinili za svoje viny a tak z lona cirkve vytvoreni nie su.

Podlá lož je ďalej i to, že ľudová strana zapierala dakedy nariadenie pápežské ohľadom vyučovania katekizmu v reči materinskej. Napokon zlomyseľné prekrucovanie pravdy je že noviny ľudovej strany «Alkotmány» posvätnú osobnosť kráľa neslušným spôsobom menovali Jakubom. Nie «Alkotmány» to učinil lež noviny vlády «Uj Magyarország» a noviny socialdemokratov «Népszava». Teda tie noviny s ktorými tí falošní proroci v najužšom spojení stoja. «Alkotmány» spomenuté riadky len ako dôkaz jejich neslušnosti z týchto novín prevzal a preto bol zhabany. Ktorí ale neváži svoju vieru a svoj rod, ako tí falošní proroci, tomu je pravda na svete všetko Kubo.

Ľudová strana nebojuje proti osobnostiam, lež proti falošným zásadam. Falošní proroci napádajú jednotlivé osobnosti ľudovej strany. Tým zavdali nám práva aby sme sa aj my zaobierali s jejich osobnosťami. V nepochopiteľnej ztrestenosti píšu: Kde zasedajú Rakovszky a Hencz duellanti, kde Zboray, Simonyi, Semadam (sic) a Kaas politicki divoši vedú slovo, tam katolík a Slováč miesta nemá, nemôže mať. Takto píšu ztrestení falošní proroci a tí politickí divoši čo svoju vieru a svoje pre-

svedčenie dnes predávajú freimaurerom, zajtrá socialdemokratom.

Franc Skyčák ostatne môže byť spokojný. Ferdiš Juriga vymenoval ho za grófa. Píše totiž v jednom besnom článku, že čo je gróf Ferdinand Zichy Maďarom, to je Franc Skyčák Slovákom. Rozhadzuje sa Ferdiš Juriga v tomto článku ako rarášik a keď sa narozhodzoval pýta sa: «Franko Skyčák musel odísť z ľudovej strany! Prečo? Preto že nedviha palicu na deti svoje. No len pomaly! Dr. František R. Jehlička dal sa písať o štate a jeho úlohách, právach a povinnosťach. Odporúčame tomuto spisovateľovi štátnych vied nech pohliadne na Taliansko a Francúzsko. V Taliansku cirkev už ničoho nemá, vo Francúzsku priamo teraz odtrhli sa od cirkve a keď všetky katolícké školy pozatvárali, a povyhánali všetkých mníchov idú predávať ostatné pozostatky cirkve a náboženského života kostoly, kaplny, oratória a križe freimaurerskí vladári ktorých zaslepení falošní proroci vo verejných shromaždeniach odporúčajú katolíckemu ľudu slovenskému.

Franc Skyčák prestal byť údom ľudovej strany, bo ako katolík a člen tejto politickej stránky na verejnom ľudovom shromaždení v Námestove osvedčil sa za nezákonnú a freimaurersku vládu baróna Gejzu Fejérváryho a s programom jej cirkve a štátu nebezpečným odporúčať ju ľudu katolíckemu.

Ľudová strana vzdor nápadom falošných prorokov na základe programu jej neohrozene bude bojovať ďalej za práva ľudu katolíckeho, teda aj slovenského. Ľud katolícky slovensky nahliadne napokon čo je pravda a odvráti sa od dotieravých prorokov falošných a nebude čítať ani lživé Noviny len dľa mena Katolíckeho, ani «Slov. Týždennika» luteranského.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Kresťanstvo je viera dľa srdca.

Boh, ktorý na svoj obraz stvoril človeka, dal mu aj *srdce*, aby cítil, že on je dielo rúk najdobrotivejšieho Stvoriteľa.

Srdce je ten prameň života ľudského, z ktorého pochádza všetko to, čo je veľkolepé, dobré a pekné; vznešené city a skutky.

Keď ale viera kresťanská v skutku vo všetkom zodpovie človekovi, musí nielen požiadavkám rozumu, ale aj srdcu našmu vyhovieť. Keby kresťanstvo jedine len rozum náš uspokojilo, nie ale aj srdce, vtedy taká viera, ktorá len čiastočne zodpovie rozumu, aj úlohe svojej by len čiastočne zodpovedala, nasledovne nebola by to viera dokonála.

Pravý život srdca je *láska*. Láska nielen, že je medzi citmi najsilnejšia, ale aj všetkého smýšľania je posledným a najhlbsím základom. «Kto nemá lásky, ten v smrti zostáva». (Sv. Ján.) «Keby som aj jazykmi ľudskými a

anjelskými mlúvil, nemal bych ale lásky, stal by som sa ja med zvoniaca a cimbal hučiaci. Á kebych aj mal prorocstvo, a všetky umenia, a kebych mal aj všemožnú vieru, tak žebych hory prenášal, nemal bych ale lásky, nič zo mňa neni. (Ku Kor. I. 13. 1. a d.). Lásky je život života. Všetka radosť a činnosť našej práce pochádza z lásky; láska má človeka k tomu, dodáva mu sily, aby pracoval, aby previedol to, čo za úlohu rozum mu poveril. Lásky je prameňom všetkej potechy, aj vtedy, keby človek piť musel z kalicha trpkosti, najmä v deň navštívenia, keď Boh dopúšťa na nás kríže, keď navštívia nás boľasti a núdza, ktoré sprevádzajú človeka od tej doby, čo skrze hriech človek, jako Sv. Písmo hovorí «v potu tváři musí chlieb svoj vyhľadávať». Slovom láska je všetko, láska všetko dáva. «Kebych nemal lásky, nič som neni».

Oheň lásky ale len tam horí, kde plameň lásky vyblknul. Tak je srdce naše stvorené, že nielen, že samo miluje, ale žiada, aby vzájomnú lásku sebe vydobilo. Kde nenie lásky, a to pravej, tam smrť panuje. Samo v sebe nemôže srdce naše najšť svoje uspokojenie, ale len vtedy je blažené, keď našlo lásku. Prečo? Preto, lebo človek nemá v sebe absolútny život, ako Boh, ale len relatívny, t. j. svoju dokonalosť nenachádza v sebe, ale srdce naše blaženosť svoju nachádza v láske tej, ktorá našu lásku predišla, jako zora v slnku má prameň a počiatok svojho svetla. Žiadať od človeka lásku, prv, nežli by on bol skúsil lásku, to by bola nemožná požiadavka.

Keď teda niektoré náboženstvo chce byť vierou aj srdca, musí sa stať základom srdca, aby srdce naše citilo plameň lásky.

Pravá viera musí hlásať a mať aj pravú lásku, lebo ináč by nemala prístupu k srdcu.

Kde ale viera pravou láskou ohrieva srdce, tam ono túži po láske, jako lačný po pokrme, lebo uzre, vidí také volačo, čo srdcu dáva život, srdce udržuje, t. j. donáša život lásky, život v láske. A čím bohatšia je láska, tým aj silnejšie púta sa k nej naše srdce, lebo po čom človek túži, to v nej nachádza. Srdce uznáva, že to musí byť pravá viera, ktorá láskou tiahne srdcia naše k sebe.

A hľa, viera kresťanská docela je vierou srdca nášho.

I.

Viera kresťanská je preto vierou dľa srdca nášho, lebo v Bohu nám dáva *Otca nebeského*.

1. Človek dľa svojej prirodzenosti v pomere stojí k Bohu, jako stvorenie k svojmu Stvoriteľovi, nasledovne, ako sluha k svojemu pánovi. Boh je Stvoriteľom človeka, on udržuje život náš. Všetko, čo človek má, to jedine svojmu Bohu *dakovať* môže. Boh jako stvoriteľ a udržovateľ riadi osud človeka, panuje nad ním a príkazy svojej vôle mu predpisuje. Práve preto Boh je pánom a správcom celého sveta, tak v celkosti, ako aj ohľadom jednotlivých údov; a človeka povinnosťou je, aby Bohu slúžil, a dľa vôle božej svoju völu spravoval.

To ale ešte srdce celkom neuspokojí. Srdce v svojom Bohu nechce len svojho pána vidieť a mať, ale aj svojho Otca.

Vtedy bude naše srdce uspokojené, a to docela, keď má to povedomie, že my sme nielen sluhovia, ale aj *dietky* toho, ktorý nás stvoril.

Prehľadnime len beh nášho života! Čo skúsime?

Zaiste všetci budeme jednej mienky, že tu na zemi najšťastlivejší sme boli v našom detinskom veku. S týmto vekom, ohľadom blaženosti, žiadny iný vek nemôžeme porovnať!

Prečo sme boli tak šťastliví?

Jedine preto, lebo zo dňa na deň sme skusovali, že nad nami stráži dobrotivé oko otca nášho. Otec náš milý staral sa o nás! A to jako?! Radnej on trpel ujmu na všetkom, len aby sme my všetko mali! A keby bol biedny, radnej by nejedol, len aby jeho dieťa nasýtené bolo!

Šťastlivé tie deti, ktoré chráni v búrkach života ruka starostlivá a prajná dobrotivého otca!

Ach, jak prázdny a smutný je vek dieťaťa, ktoré nemá otca! Keď riadky tieto píšem, v samote plačem nad vami, vy opustené siroty milé! Ale siroty tešte sa! Nielen vy ale časom všetci ztratíme nášho otca. Skoro každé dieťa do tmavej zemi musí odprovádzať svojho otca!

Jaká to smutná chvíľa pre každé rodiča milujúce dieťa!

Ako rýchly potok, tak aj zlatý vek detinstva sa, jak oblaky nebies, chytro pomínie!

Z veku detinského vstúpime do života pravého, kde splňujú sa slová Jóba: «život človeka na zemi je boj» a dodám, boj, a to ustavičný!

A predsaj človek nemôže byť bez otca, ale práve aj v svojom staršom veku, človek otca hľadá, lebo sám by neuvládal farchy života.

Kde ho najdeme? Kde ho máme? A či každý ho najde a má?

Jestli tvoj otec už v tichom a tmavom hrobe odpočívá, povzdvihni zrak svoj k nebesám!

Každý jeden tu máš a najdeš svojho Otca nebeského!

Jestli dar viery svojej neztratiš, čím budeš starší, tým viacej a viacej budeš Boha milovať, lebo dokonálejšie ho budeš behom života poznávať?

Len keď ty milovať budeš svojho Otca nebeského, keď ty budeš dieťaťom Otca nebies, len vtedy budú tvoje dietky teba opravdive milovať a tešiť sa z toho, že Boh fa dal, bys bol pravým otcem dietok tvojich!

2. Po čom srdce naše túžebne túži, viera kresťanská to aj splňuje, lebo nám dáva, a to všetkým ľuďom za otca, *Otca nebeského*. Človek, hovorí apoštol, (K. Efez. 2, 3.) dľa svojej prirodzenosti je synom hnevu božieho. Na ňom je, jeho tlačí farcha toho hriechu, ktorý prvý človek spáchal, a preto hnev boží nad všetkými tými, ktorí zlé činia. Ale Boh, súc nekonečne milosrdný, smiloval sa nad nami, v Kristu Pánu prijal nás všetkých za dietky svoje, a to v pravde slova. Boh je naším pravým Otcem, my sme opravdivé jeho dietky. Ježiš Kristus je Syn Boží dľa svojej prirodzenosti, my ale sme adoptívne (adoptio = za vlastné dieťa prijatie, prisvojenie) dietky Boha skrze a v Kristu Pánu. Ježiš Kristus nás vykúpil, Duch svätý nás

posvätil, preto s dôverou môžeme k Otcu nebeskému volat: «Prijali sme ducha synov prijatých, v ktorom voláme: Abba!» (Abba v aramskej reči tolko znamená, jako = Otče; prví kresťania takto oslovovali Boha; V. List k Rim. 8, 15.) Ovšem, človek, má-li ducha Boha, je dieťa božie. «Lebo ktorikoľvek Duchom Božím vedení bývajú, tí sú synovia Boží. (Rim. 8, 14.) «Sám Duch (t. j. Svätý) svedectvo vydáva duchu nášmu, že sme synovia Boží. (Rim. 8, 16.) Človek prestal byť sluhom Boha, ale stal sa dieťaťom božím, následovne, kto by neuznával vznesenosť viery našej?

3. S týmto učením viery našej, že človek je dieťa božie, protiví sa duch tohoto sveta, ktorý chce odtrhnúť srdce naše od Boha, kdežto pekne hovorí sv. Augustín: «Nespokojné je srdce naše, pokiaľ neodpočinie v tebe, ó, Pane!»

V 17. a 18. storočí tak zvaní *deisti* (t. j. slobodne smýšľajúci učenci, ako Shaftesbury, Toland, Tindal) tajili naše detinské spojenie s Bohom, neskôr *materialisti* (pred Kristom Pánom: Demokritos a Lukippos, v novšom čase Holbach, Moleschot a Büchner) zapierali a zapierajú Boha. Čo ale bolo ovocie tohoto učenia? *Ranili a zabili srdce ľudské!* Srdce ale človeka nemôže byť a žiť bez lásky. Keď srdce odpadne od Boha, vrhne sa do kaluže nemravnosti!

Jestli srdce naše nemiluje Boha, milovať bude svet a tohoto sveta poklady a rozkoše, a skúsi, že nepokoj, nešťastie ho budú sprovádzat!

Keby si pocítil všetky rozkoše sveta márneho, na konci by predsa srdce tvoje bolo prázdne!

Volal bys v prázdnote srdca tvojho: Načo, prečo som sa narodil?

Áno, večná pravda je a zostane, že odtrhneme-li sa od Boha, oheň lásky v srdci našom vyhasne a my budeme navždy nešťastlivi!

Zo smti srdca len jedno slovo nás môže vyslobodiť: to slovo, ktoré ponajprv z úst oca a matky ľubežne zavznelo: «Otče náš, ktorý si na nebesiach!»

POLITICKÉ CHÝRY.

Ablegát Ľudovej strany medzi svojimi voličmi.

Franc Buzát, ablegát Ľudovej strany dňa 6. decembra prišiel do Rumu, akožto do strediska svojho volebného okresu. Sprevádzal ho tá dr. Karol Hencz, ablegát Ľudovej strany. Na druhý deň o 10. hodinu bolo veľké ľudové shromaždenie, ku ktorému dostavila sa celá miestna inteligencia a veľmi mnoho voličov z celého okolia. Ablegát Franc Buzát povedal účtovnú reč, v ktorej vyvinul prítomné politické rozpoloženie. Osvetlil zkazonosný program prítomnej vlády a vyzdvihol účinkovanie Ľudovej

strany. Voličov vyzval, aby sa nedali zvädzať všeliakými figlami vlády. *Programm Ľudovej strany úplne zastáva všetky záujmy ľudu a krajiny. Politická stránka Ľudová súcosť svoju nikdy tak zrejme nedokázala, ako v terajších časoch.* Prítomní voličia s oduševnením slyšali svojho vyslanca a jednohlasne osvedčili sa za Ľudovú stranu, obľúbenému ablegátovi svojmu ale jednohlasne vyslovili úplnú dôveru. Rečnil potom druhý ablegát Ľudovej strany Karol Hencz, ktorý v reči svojej dôkladne vysvetlil, že rozriešenie prítomného zmätku politického možno je len na základe vyrovnania z roku 67. Vyrovnanie toto — povedal rečník — nenie chybné, lež prehrešili sa proti nemu tí, čo ho mali previesť. Voličia aj tohoto ablegáta slyšali s veľkými ováciami, pri čom sa prítomní v pokoji a tichosti rozišli.

Dr. Karol Vildfeuer v kruhu svojich voličov.

Za blaho ľudu neunavene pracujúci ablegát Ľudovej strany dr. Karol Vildfeuer dňa 8. decembra navštívil voličov svojich v Garamszentkereszte, 8. decembra ale v Karvalye. Na oboch miestach vysvetľoval obľúbený ablegát svoje účinkovanie, za ktoré sa voličia všetci bez rozdielu osvedčili a mu aj na budúcnosť úplnú dôveru vyslovili. Ablegát dr. Karol Vildfeuer dňa 10. decembra v spoločnosti ablegátov Ľudovej strany: baróna *Ivor Kaas*, dr. *Pavla Kovács* a *Georga Szmrecsányi* dorazil do *Ujbányi*, kde ku jejich slávnostnému prijatiu shromaždilo sa celé mešťanstvo a veľký počet voličov z celého okolia. Popoludní o 3. hodine bolo ľudové shromaždenie pred mestským domom. Tu najprv farár *Georg Vlacák* predstavil v peknej reči ablegátov mešťanstvu. Na to dr. *Pavel Kovács*, ablegát novozámskeho okresu šťastie prial všetkým prítomným ku víťazstvu, ktoré si v januári vydobili, keď premožli liberálov a postavili sa pod zástavu Ľudovej strany. Ku vytrvaniu povzbudzoval voličov, aby vydobité víťazstvo na všetky veky spájalo ich vždy v Ľudovej strane. Rečnil potom ablegát dr. Karol Vildfeuer o prítomnom politickom rozpoložení, ktorého znakom je boj medzi národom a vládou. Liberálna strana ačpráve padla pri minulých voľbách, predsa zomreť nechce. Predmetom prítomných zápasov je ústava vlasti, cieľom ale je uvedenie do života tejto ústavy. Povinnosťou našou je vyznať barvu. Nemôžeme spokojní byť s ústavou len na papieri. Nesmieme trpeť, aby predošlý politický smer navrátil sa ku nám. Poslucháčstvo nechcelo ani prestať v osavovaní tejto reči tohoto víťečníka. Keď sa shromaždené obecenstvo utišilo, pozdvihol slovo ablegát Ľudovej strany *Georg Szmrecsányi* a vo svojej zápalitej reči poukázal na nezbedné pohyby socialdemokratov a na ten veľký rozdiel, aký panuje medzi týmito a kresťanskou Ľudovou stranou. Voličia s veľkou pozornosťou slyšali i tohoto rečníka. Zatým dr. *Koloman Haitzl*, farár z Garamszentbenedeku dôkladne podvrátil nespravodlivé a bezzákladné nápady zo strany národovcov proti Ľudovej strane páchané. Konečne pravotár dr. *Rischaneck* dľa zásluhy, lež nemilosrdne bičoval nezákonné jednanie vlády baróna Gejzu Fejérváryho. Po záverečnej reči predsedu shromaždenia

pri hlučných manifestáciach zahájené bolo shromaždenie. Shromaždení voličia rozišli sa potom v prikladnom poriadku.

Prievidzská petícia.

Dlho trvalo to vyšetovanie v záležitosti prievidzského, zriedkave zákonného a spravodlivého mandátu. Liberáli pevne na to rákali, že prv rozpustia snem a vypíšu nové voľby, ako sa to vyšetovanie zakončí. Nuž ale teraz liberáli vo všetkom majú mnoho smoly, veľký pech, ako to hovoria. Aj v tomto sa teda poriadne zklamali. Vyslyšano bolo v celom okrese 1216 svedkov. Dňa 7. a 9. dec. boli na vyšetovaní v Nitre predsedovia voľby Gejza Csemniczky a dr. Štefan Szatmáry. Predsedovia sa pred súdom na nič nevedeli rozpamätať. Chudáci, že dostali naraz takú slabú pamäť. Ale veď je nádej, že im kráľovská Kúria tú slabú pamäť trochu naostrí.

Főišpán trenčianskej stolice.

Gejza Osztrolezky, főišpán trenčianskv odobral sa len nedávno na vakácie. Tieto vakácie sa teraz veľmi predĺžily. Jeho veličenstvo kráľ vymenoval za főišpána trenčianskeho *Juliusa Barossa*. Pokolenie Barossovcov je v Trenčianskej veľmi známo. Čudno je však, že sa prítomne o toto főišpánstvo neuchádzal Szalavszky. Veď je toto vo všetkých főišpánskych figloch vyučený a ako by stvorený stoličný komissár. Alebo ho snáď ešte vždy koleno bolí?

Socialdemokrati a sloboda tlače.

Ti socialdemokrati sú ozaj čudní vtáci. Chcjú mať úplné slobody a utlačujú ten najväčší prostriedok slobody, totiž tlač. Sprisahali sa proti tým novinám, čo píšu proti jejich vlasti nebezpečným zásadám. Nútia sadzačov týchto novín, aby také články, čo sú proti socialdemokratom namierené, nesádzali. Aby jejich sprisahaniu ešte väčšieho dôrazu dali, napadli v hlavnom meste niekoľko tlačiarň, porúchali stroje a povybíjali okná, aby tieto noviny vychádzať nemohly. Je to ozaj socialdemokratická sloboda. Včul aspoň vie svet, ako ona vyzerá. Židia v socialdemokratických novinách smejú preklínať Boha, kliat proti úcte Panny Marie a svätých; smejú znevažovať katolícke kňazstvo, špiny a hany kydať na mníchov a mníšky. Katolícke noviny by ale nesmely opisať, ako socialdemokrati pod vedením židov bijú a kolú ľuď na ulici, ako vybijajú okná a vylamujú sklepy. To by ozaj pekná vec bola, keby sa katolícke časopisy podrobili násiliu týchto nenasýtených havkáčov židovských. Socialdemokratom len vtedy prislúcha všeobecné právo volebné, keď si ho poriadne zaslúžia a vyslobodia sa z pod jarma židovského.

Fejérváry na rozcestí.

Barón Gejza Fejérváry chystá sa zase do Viedne. Ide, neide, o tom hádajú sa úradné a polouradné noviny. Nápadné bolo, že sa akosi nepoberá na tú audienciu, od ktorej teraz život vlády jeho závisí. Včul napokon vysvitlo, prečo Fejérváry jeho cestu do Viedne tak dlho

odkladal. Čakal na jednu adresu. Fejérváry a adresa to e volačo nového. Starý žid Ben Akiba síce bovorieval, že pod slnkom nenie nič nového. Teda ani to neprekvapí veľmi tento svet a jeho okolie, že dedina Maďargenč v cellskom volebnom okrese poslala starému generálovi adresu s viacej sto podpismi, v ktorej vyslovili mu všetky úradné osobnosti, ešte aj hlásnik a hrobár úplnú dôveru a prosili ho o ďalšie pokračovanie. Tito dedinčania sa lebo bláznivých húb najedli, alebo ich agenti vlády dobre zaplatili. Dosť na tom, Fejérváry pôjde teraz do Burgu a ukáže pyšne tú adresu a povie s vysokým sebapovedomím: tu ho máte, ešte aj adresu som dostal V Uhorsku som len ja možný na vláde. Hlásnika a hrobára dediny Maďargenč vyvolia budúce istotne za főišpánov.

Zo skalického volebného okresu.

Uverejňuje luteránsky «Slovenský Týždenník» jeden dopis, vraj od starého gazdu, v ktorom sa ten ponosuje, že vraj ablegát skalického okresu dr. Ján Csernoch má pekné oči a že chodí po okrese a rozdáva peniaze na kostoly, kaplny a školy a voličov už teraz Pánom Bohom zvädza. Takéto hlúposti čítať možno len v luteránskom «Slovenskom Týždenníku», ktorého hlavnou úlohou je pri každej nožnej príležitosti napádať katolícke kňazstvo. V čoiach týchto luteránskych novín je to hriech, že ablegát dr. Csernoch dáva peniaze na kostoly, kaplny a školy. Milšie by mu bolo, keby tieto peniaze dával židom za pálenie. «Slovenský Týždenník» dobre špekuluje, keď sa ľudia opijú ako snopy, vtedy si ho s novým rokom predplafia, ináč ale nie.

Z CUDZOZEMSKA.

Francúzsko.

Stalo sa teda vo Francúzskej čoinu sa v terajších okolnosťach vychnuť nedalo. Zákon separácie cirkve od štátu je prijatý a chybuje naň len podpis, alebo sankcia predsedu republiky. Táto tiež nevystane. Cirkev katolícka pozbavená bude následkom toho nielen každej podpory štátnej lež pozbavená celého svojho majetku. Stane sa tam to čo aj u nás zamýšľa previesť freimaurerská vláda. Povinnosťou je teda u nás každého katolíka všemožným zákonným spôsobom bojovať proti bezbožným zámerom freimaurerskej vlády.

Rusko.

Z Ruska sdelovať možno len nepretržené nepokoje. Štrajk telegrafistov neprestáva a nebude mu konca kým všetky požiadavky tejto organizácie nevyplnia. Je toto veľke nešťastie pre rusku vládu a škodí jej veľmi aj pred zahraničím. Širia sa tiež zbury aj medzi vojskom. V Karbine zburilo sa 10.000 riadneho vojska proti veliteľovi Linevičovi. V srážke s tymito padlo viacej tisíc ruských vojakov, V Petrohrade trvá zbúrenie námorníkov. Po iných stranách buria sa sediaci proti pántstvám. Teda len zbury bez konca.

B E S E D N I C A.

Poučné rozprávky.

(Pokračovanie.)

Nastal ten veľký a čakany deň, v ktorý sa mal dostaviť hosť. Bola nedeľa.

Cez noc Peter Bakita nalepil na domy veľké červené plakáty, na ktorých vyzvali dedičanov, aby sa shromáždili v nedeľu po poludní o štvrtej hodine pred krčmou, kde pán Arpád Goldberger rečníť bude o socializme.

Lud so zvedavosťou zastal pred plakátmi, daktori hrešili, že na čo je tá komédia práve v Bobrovej, kde lud dosiaľ spokojne žil; iní sa vyhrážali, že vyperú žida z dediny.

— Aj nás chce pobúriť, ako to robili na Dolnej zemi, a keď žandári a vojaci strieľali do robotníkov, vodcovia ztratili sa ako smrad. To by predsa nemalo byť. Vrchnosť by mala trestať tých naničhodníkov, ktorí aj daň zberajú od chudobných robotníkov, a nedajú im nič.

— Ale daj pokoj. Čo naše liberálne vrchnosti? Veď socialisti sú liberáli. Pamätáš sa, ako pomáhali vláde, keď pojednávali v snemovni o civilných sobašoch? Socialistista alebo liberál, to je jedno. Však uvidíme, čo vie Goldberger. Len to hovorím, že nikdy nezabudne, kedy bol v Bobrovej.

Lud bral sa do kostola, lebo vyzváňali ku službám božím.

Pán farár zase tak utešene kázali, že radosť bolo počúvať. Napomínali poslucháčov, aby sa varovali tých, ktorí v baranej koži približujú sa k nim, aby dušu jejich otrávil. Že Boh vždy požehná prácu spravodlivého a usilovného robotníka; že takýto nikdy nebaží po cudzom, ale uspokojí sa s tým, čo sám nadobudol. A takýto o mnoho je blaženejší, ako ten, ktorý nespravdivou cestou nashromáždil si poklady...

Bakitová sklopila oči k zemi a nestačila utierať slzy, ktoré jej z očí tiekli.

Ach, prečo nenie tu jej Peter! Slová pána farára istotne by ho pohly k tomu, aby vrátil sa k Bohu, ktorého opustil.

Vrúcnosť sa modlila zaň. Prosila Boha, aby ho zachránil od nebezpečia, do ktorého vrhol sa tak nerozumne.

Po službách božích smutne kráčala domov. Betku milenec odprevádzal. Dievča viac bolo zronené od žiaľu a ľaku, ako matka. Pri nej kráčal Gábriš, tento hodný šuhaj, ktorý ju miluje z čistého srdca, a hľa otec odtrhnúť ju chce od neho. Bojazlive obzerala sa, či už neide Goldberger, aby kišasoňku z nej urobil.

Gábriš ju tešil a posmeloval. Ale Betku nevedel rozveseliť.

Chudák, veď on sám potreboval potešenie. Kolko sa naručal doma, keď mu Betka povedala, čo chce otec vykonať. Bolo mu do zbláznenia. Čo by stál život jeho bez Betky? Čo sa narobilo Bakitovi, keď tak ľahkomyselne dal sa nahovoriť jednému smradlavému židovi, ktorý Boh vie, že medzi akých kmínov patrí, a čo chce vyvieť s Betkou? Hej, to nedovolí. Nedbá, čo bude krv tiecť.

Mal volačo na jazyku. Dlhú sa radil, či má zradiť volačo Betke a či nie.

Konečne osmelil sa a vybuchol, že chce volačo vykonať.

— Neboj sa nič Betka moja. Nikdy viac nepride sem ten hnusný židák, či ho ako volajú. Jaknáhle príde do dediny, ja aj s kamarátmi spravíme také volačo, čo ešte Bobrová nevidela.

Betka sa zasmiala od radosti, ale len na chvíľu, lebo zrazu vykrikuje so strachom:

— Pozri Gábriško, žandári.

A vskutku, dvanásť žandárov kráčalo cez dedinu k rychtárovi. Lud zvedavo hľadel na nich.

Čo sa nestane v Bobrovej? Pre jedného žida taký prevrat.

Betka so strachom chytila Gábriša za rameno.

— Nesmieš ta ist! Pravda nepôjdeš? Zastreliť ta Gábriško.

Šuhaj bol rozčulený. Ztratil predošlú dobrú vôľu. Videl, že nič nebude z pekného jeho plánu, ktorý bol s kamarátmi vymyslel. Vedel, že neposlali žandárov na parádu. Bol vojakom, vedel že so žandarmi nenie čo špásovať, lebo tí keď je zapotreby, aj strieľať môžu. Rozmýšľal, čo má robiť. Proti žandárom neslobodno postaviť sa, on sám to prekaziť, lebo krv spoludruhov jeho tak je mu milá, ako jeho vlastná. Veď čo by dosiahli s tým, keby bodáky, alebo guľky žandárov prešly cez jich telo? Zato Goldberger a jemu podobní papuľníci aj potom by búrili a klamali lud. A toho huncúta musia obrátiť na posmech čo by čo bolo.

— Chceli sme prekaziť, aby v Bobrovej papuľoval, a tu ho máš, pošlú sem žandárov, — povedal Gábriš.

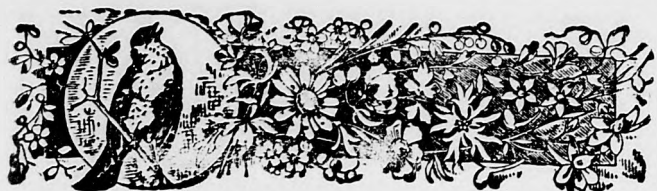
— To chceš syn môj, aby tu nekázal, — pýta sa Bakitová. — Nenie ľahšieho, na to sme my ženy. Stojím ti dobre za to, že tu veru nebude papuľovať ten pluhák židovský.

Vzala šatku a odišla. Tvár sa jej žiarila, čo istý znak, že má voláku dobrú inšlienku. Pochodila susedy a všetky sľúbily, že tam budú.

— Ukážeme mu, že tu nebude nikoho bláznit. Dáme mu toľko, že to neunesie na chrbte. Čo neide do Hamstrdám. Prichystajte záprdky — hovorily daktore ženy.

(Pokračovanie nasleduje.)

**Zadovažujte predplatiteľov pre
«Kreštan»-a!**

CHÝRNIK.

Dvorný obed. Jeho veličenstvo kráľ daval minulý týždeň večer v Schönbrunne obed, na ktorom prítomný bol grécky kráľ so svojim sprievodom, arcikniežatá Leopold Salvator a Rainer, dánsky a grécky vyslanec, spoloční ministri Goluchowsky, Pitreich a Burián, viac generálov a dvorní hodnostári.

Knieža-primas-kardinál Klaudius Vaszary ku podpore zemetrasením oškodených v Calabrii veľkodušne daroval 10.000 korún.

Noví kardináli. V poslednom tajnom konzistoriume vymenoval svätý otec pápež Pius X. nasledujúcich za kardinulov: Zagliano de Azevedo, major-domusa Vatikánu; Arcoverde del Albuguergue, arcibiskupa v Rio de Janeiro; Jozefa Samasa, arcibiskupa v Jágri a Spinola, arcibiskupa v Seville.

Dr. Ottokár Prohászka, nový biskup stolnobeľhradský dňa 17. decembra večer odcestuje ku posviacke do Rímu.

Predseda kúrie ide do pensie. Mikuláš Szabó, predseda kúrie ešte behom tohto roku utiahne sa na odpočinok. Predseda kúrie minulého mesiaca dovršil 84. rok svojho života a vzdor jeho pokročilému veku teší sa úplnému zdraviu. Každý deň ide do svojho úradu. Prosbu predsedu kúrie, v ktorej sa pýta do pensie, ministerská rada predostrela jeho veličenstvu.

Ohne. Z Nitry píš, že tamojšia fabrika na cigarettové papierky v sobotu rano sa chytila a vzdor tomu, že prišli hneď hasičia, zhorela až do základov. Ľudský život požiaru nepadol v obeť. Škoda je veľká, ale poistením sa vynahradí. Že jako povstal oheň vo fabrike, ktorá je vlasnosťou bratov Halászovcov, posiaľ ešte nevedno. V obci Bytčica (st. trenčianska) dňa 3. t. m. pustošil oheň. Z neznámej príčiny chytila sa stodola jedného majetného gazdu, od ktorej sa potom chytily aj susedné domy. Zhorely štyri domy aj s pobočnými stavami. Oškodené bolo osem gazdov. Škoda činí päťtisíc korún. No poistením zčiasťky sa vynahradí.

Falošné dvadsaťkorunníky. V Čiernej Hore je ľud veľmi rozčulený, lebo talianski kupei s lichvou, kúpili dobytku v cene viac stotisíc korún a platili falošnými rakúsko-uhorskými bankovkami. Obyvateľstvo je veľmi rozčulené, lebo do Čiernej Hory už od dlhšieho času prinášajú falošné rakúsko-uhorské bankovky. Hovorí sa, že peniaze robia v Genue.

Výbuch v plynovej fabrike. V plynovej fabrike na námestí Kolomana Tiszu v hlavnom meste udal sa minulé dni výbuch, následkom ktorého osem robotníkov bolo ranených. Žigmund Petrik sa na tvári nebezpečne po-

pálil a otriasol si modzgy, Ján Ōszi sa smrteľne popálil a jeden kúsok skla frkol mu do krku, Stanislavovi Kolonicému, ktorého výbuch hodil o zem, zlomila sa ruka a Štefanovi Hegedúsovi zlomila sa zas noha. Petrika a Ōsziho dobrovoľní ochrancí zaviezli do Rochusovej nemocnice a druhých dvoch na byt. Krem toho štyria robotníci boli ľahšie ranení. Vyrukovali aj ohňohasičie, ale nemali roboty, lebo následkom výbuchu nepovstal oheň.

Lúpež. V obci Dombó (st. maramaróšská) minulých dní vlámali sa do domu statkára Eisiga Vogla a ukradli 28.000 korún v hotovosti, veľa zmeniek (vechsiel) a cenných papierov.

Útok na statkára. Zo Žiliny píš, že nádenník z Frivaldu Matej Vencel 27. novembra z pištole dvarazy strelil do izby tamojšieho statkára Jána Pekného. U Pekného práve vtedy bolo asi sedem hosťov, no gule na šťastie neranily nikoho. Útočnika Vencela hneď zatkli. Vencel vyznal, že on spáchal útok a hovoril, že chcel vykynozíť celú familiu Pekného, lebo Pekny ho asi pred rokom hrozne nabil.

Nešťastne pochodil. V Turnej (st. trenčianska) na tamojšej stanici ťažká nehoda stihla jedného zamestnanca teplanskej cukrovej fabрики, menom Morica Rótha. Róth bol práve na jednom vozni, ktorý bol naložený repou, keď jedon iný vozeň s takou silou vrazil do predoslého, že Róth vypadol z vozňa, ale tak nešťastne, že kolesá vozňa odrezaly mu ľavú nohu. Ťažko raneného Rótha odviezli do trenčinskej nemocnice.

Obľahnutá sporiteľňa. Z Prešova píš, že dňa 5. a 6. dec. tamojšiu sporiteľňu zakladatelia z okolitých dedín takrečeno obľahli. Sto a sto vkladateľov prišlo pred sporiteľňu a žiadali, aby im hneď vyplatili vklady, čo sporiteľňa aj urobila. V obciach totiž rozniesol sa chýr, že bude vojna a preto ľudia sa obávali, že prídu o svoje peniaze.

Kupec — švindler. Budapeštianska polícia zatkla kupca Jozefa Starka rodom zo Stropkova (st. zemplinska), ktorý mal obchod s módnym tovarom na István-téri pod č. 9. Kupec za krátky čas narobil 40.000 korún džoboy a ponevác nevedel platiť, jeho veritelia pýtali konkurs. Vtedy vysvitlo, že v obchode sotva má za tisíc korún tovaru. Starka na to veritelia oznámili pre klamstvo a polícia kupca i zatkla.

Najatí vrahovia. Zo Soľnohradu sdelujú: Pred niekoľkými mesiacmi sa stalo, že v obci Nonntal jednu noc viacerí mladíci napadli statkára Schmidhubera a chceli ho zavraždiť, čo sa im však nepodarilo, lebo ich zbadali. Zavedené bolo vyšetrovanie a vysvitlo, že mládenčov najaly k vražde dve vlastné dcéry statkára. Obe devy zavrely do väzenia súdnej stolice.

Vlamači v kostole. Zo Žiliny nám píš, že v tamojšom rímsko-katolíckom kostole chodili vlamači. Dvere kostola otvorili zlodejským kľúčom, v kostole ale nenašli cennejšie veci a preto vlámali sa do zákrstia, kde ale tiež nenašli nič cenného a preto vyprázdňili pokladničku sv. Antona, v ktorej bolo asi 20 korún, a s tým ušli. Polícia vlamačov stopuje.

Smrteľné nešťastie. Z Košeca (stolica trenčianska) píšú, že tam dňa 29. novembra udalo sa smrteľné nešťastie. Dvaja robotníci: 27-ročný Pavel Sýkora a jeho 23-ročný brat Juraj kopali v tamojšej tehelni zem, keď odrazu sa zem zossula a dvoch robotníkov zasypala. Jeden z nich hneď na mieste zomrel, druhý ale skončil vtedy, keď ho viezli do nemocnice v Trenčíne.

Útok na tani štrajkujúcich. V Népszínház ulici v hostinci Szakesa na tani štrajkujúcich keľárskych pomocníkov bola minulé dni večer krvavá bitka. Večer totiž vošiel do hostinca keľársky majster Franc Kohn, sotva si ale sadol za jeden stôl, keď pri druhom stole sediaci nádenník Julius Krassonicz vstal a vrhol sa na Kohna a pichol ho nožom do brucha. Nádenník dal sa potom na útek, ale ho chytili. Kohna, ktorý utrpel smrteľnú ranu, odviezli do Rochusovej nemocnice.

Zviáštny prírodný zjav bolo vidieť nedávno v hore medzi Phalsburgom a Saverne v Elsasku. Celý deň padal drobuský dážď, ktorý jaknáhle sa dotknul zeme, zamrzol a pôdu, taktiež i konáre stromov obtiahol tenkou ľadovou kôrou. Hora bola taká, jakú snáď ešte nikto nevidel. Keď dážď prestal, ľadová kôra začala so stromov odpadať, a síce s veľkým rachotom. Hmot trval celú noc a bol taký silný, jako keby v hore boli strieľali z kanónov.

Zamrzol. Z Trenčína píšú, že roľník Juraj Haško idúc domov z jedného veselí, spadol do jarku a zamrzol. Pravdepodobne je, že Haško bol podnapitý.

Zhoreli dvaja Iudia. V obci Iktár (stolica temešska) nedávno noci v dome kupca Kleina vypukol oheň. Kupec i s manželkou zavčas ušiel, ale jeho dvaja pomocníci zhoreli.

Prešiel ho vlak. Dňa 29. novembra z Nitry jachajúci raňajší osobný vlak neďaleko obce Bánkeszi srazil jednu ženskú, menom Mariu Osvald. Nešťastnú ženu odviezli do nemocnice v Nových Zámkoch, kde ale nešťastnica o pár hodín skonala. — Podobne z Vrútok sdeľujú, že v sobotu dňa 9. dec. popoludni 45-ročnú Juliannu Miklianovu pod vrútockým mostom prešiel jeden sibujúci vlak. Ženská bola na oboch nohách ťažko ranená. Zaviezli ju do nemocnice, ale niet nádeje, žeby ostala pri živote.

Kde niet úveru? Na ostrove Helgoland v Severnom mori, ktorý patrí Nemecku, polícia poslala nedávno všetkým tamojším krémárom nasledovný zákaz: Zakazuje sa vám, aby ste nápoje predávali na dlh. Jestli prestúpíte tento zákaz, budete pokutovaný na 20 mariek a v páde ste nie vstave platí, budete na dva dni zavretý. — Podobný zákaz neškodil by ani u nás.

Chýry zo Spiša. Rozpočet mesta Kežmarku na rok 1906. je nasledujúci: príjmov má byť 172.156 korún 05 halierov, výdavkov ale 219.777 korún 59 halierov, chýbovať bude teda 47.621 korún 54 halierov; k zaokrúhľiu toho sa vyhodí na obyvateľov mesta 78 percentová obecná prirážková porcia. — Počet ablegátskych voličov na budúci rok je vo Spiši nasledujúci: v kežmarskom okrese 2527, v gelnickom 1420, v novoveskom 1837, v levočskom 2207, v lubovenskom 2794 a v sobotskom 2661; v celej stolici bude teda na budúci rok o 589 voličov viac ako toho roku. — Knieža Hohenlohe v obci Alsó Hági za 360 tisíc korún kúpil Mariasšovský majetok, ktorý 400 jutár obnáša. — Béla Lukács, podslúžny v Gelnici dňa 25. novembra mal sobáš so slečnou Zofiou Mattyasovszky, s dcérou okresného rychtára, Gabriela Mattyasovszkyho. — V Žďari dňa 19. novembra jedon dom zhorel, oheň, tak sa zdá, povstal z neopatrnosti. — Od nezákonnej a tyranskej vlády Fejérváryho za hlavného župana spišskej stolice vymenovaný Ladislav Csáky, počujúce, že ho nechcú inštalovať, radšej zaľakoval. Veru to celkom múdre urobil, lebo by ľahko tak bol obstál ako Pongrácz v Košiciach. — Anton Cserny, obľúbený kaplán v Levoči stal sa farárom v Liptovskom Svätom Ivane. — V Nedeci boli od dňa 22. nov. do 31. nov. sväté missie, držali ich tí istí, čo v Riehvalde. Tam odtiaľ išli neunavni, dobrí missionári do obce Rudnok, ktorá je pri Jasove v abaujsko torňanskej stolici. — V Riehvalde sa istý Ján Kovalčík, 16 ročný chlapec prez oblok vlámal do učiteľského bytu, odkiaľ päť korún ukradnul. Mladý, bohužiaľ pre krádež už viackrát potrestaný zlodej sa priznal a teraz ho zaiste prísny svetský súd očakáva. Nepodarený, nešťastlivý chlapec nijak si nechce všimnúť medzi hrmením a bliskaním vydaný siedmi príkaz boží: «nepokradneš». Ale spravodlivý a prísny Boh ho zaiste najde a keď ne vstúpi do seba, tiež prísne trestať bude. — Jozef Kršák, kaplán v Ružbachoch preložený je do Levoče. — V Levoči dňa 30. novembra ráno dve stodoly zhoreli. — V Podhradi sa dňa 18. novembra v noci manželka istého Jána Tomeka, kým on v železničnej službe bol, následkom plynu z kameného uhľia zadusila. Ešte len pár dní žili spolu. — V Mafasovcäch jedno za druhým dva razy bol oheň. Dňa 29. nov. večer zhorela jedna stodola a dňa 1. decembra 3 domy a 5 stodôl, obidva razy musel dakto podpáliť, ale ešte nezná bezbožného zločinea.

Shabaný časopis. Prešporský kráľovský fískalát nariadil shabať 48. číslo v Skalici vychodiacich «Katolíckych Novín», v ktorom bol uverejnený jeden poburujúci článok.

Kto na svoj majetok

záložnú požíčku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapešť, V. ker., Géza-utca 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požíčku, preto aby bolo spomozeno stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požíčky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požíčkou ľahko môže pomôcť na jeho farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požíčkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požíčky spojené. — Požíčky sa do poly ceny majetku môžu zplácať na 15, 22, 25, 33½, 34 alebo 50 rokov. — Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požíčku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bárskeďy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. — Ústav tento dáva záložné požíčky na 5% a na 4½ % tové požíčky bez všetkého ztiahnutia v hotových peniazoch vyplatí. — Komu je požíčka zapotreby, ten nech sa s dôverou obráti na tento ústav, odkiaľ každému na jednoduchý list vďačne dajú vysvetlenie.

HOSPODÁRSTVO.

Aké roboty máme v ovocnej zahrade?

Chceme-li mať osohu z lichvy, treba nám ju náležite opatrovať, zarovnak opatrovať musíme aj stromy, jestli chceme, aby nám dobrého a hojne ovocia donášali. Stromu treba pomáhať, pred nepriateľmi ho chrániť, jedným slovom naň dobrý pozor dávať. Až to nerobíme, nemôžeme od stromu hojnej úrody očakávať a ponosovať sa, že je daromný a neúrodný. Darmo nenie ani smrť, hovorí príslovie.

Roboty k tomu, aké vynakladáť máme na stromy, nenie sú veľké a mnohé a padajú k tomu v taký čas, kde si hospodár ľahko niekoľko hodín utrhnúť môže, ktoré v sade medzi stromami užitočne a príjemne strávi. V jaseňi, v zime a na jar zavčasu môže každý hospodár trochu času svojej sadbe venovať. Jestli však každý rok koľko-toľko vynakladá na svoje stromy, to sa mu potom naraz roboty nenashrňa a ľahko ju odbaví. Kto sa ale cez roky o svoju zahradu nestará, u toho to potom už pravda dlho trvá, kým ju do poriadku privedie. Treba si teda chytré zaopatriť píľku, nožík, vápna a nástroje ku tomu potrebné. Tieto načím však aj usilovne obracať. Ten, čo pri čítaní týchto riadkov dlho rozmýšľa, do roboty sa ale nepúšťa, nepride ku cieľu. Aké roboty treba teda v jaseňi a v zime v ovocných zahradách vykonávať?

1. Odstrániť nám treba na poly, alebo celkom odomrelé stromy, bo tieto nielen že žiadneho ovocia nedonášajú, lež k tomu zdrúže sa v nich zdravým stromom škodlivá chrobač.

2. Stromy treba nám vypucovať, vyrezať totiž celkom suché konáre, čo sa o druhé sťahujú, alebo do koruny stromy rastú a tým svetlo zastieňujú, alebo čo siahajú ku susednému stromu, napokon vyčistiť treba aj spodné konáre, aby sa v zahrade alebo na lúke pod stromom slobodne chodiť mohlo.

3. Treba tiež očistiť aj kôru stromov z machu, ku čomu najlepšie hodí sa skrabačka alebo ostrá kefa.

4. Očistiť treba strom zo všetkých divých výrostkov, na konároch visiace pozostatky starého, suchého alebo hnilého ovocia náležite máme posbierať a spáliť, bo sú to obyčajne hniezda chrobače, ktoré s nastávajúcim letom celej zahrade sú na veľkú škodu.

5. Pne stromov a hrubšie konáre omazať máme vápenným mliekom, aby lúče slnka razom nane nepálily a ku zvláštnej ochrane proti chrobačom.

6. Pozerať nám treba, či koly pri stromoch, nado všetko mladých a húžvy na nich sú dosť pevné. Bo keď nám víchor mladý stromček vykrutí, bedákaním mu viac nespomôžeme.

7. Stromky, mladé i staré, treba nám ohradiť plotkom

z trnia, aby nám ich zajaci nepohrýzli; slamu k tomuto odporúčať nemôžeme.

8. Myši a iný hmyz treba nám náležite kynožiť v zahradách, bo tieto cez zimu znivočia nám ľahko tie najkrajšie stromky.

9. Okruhy kolo stromkov treba nám nielen robiť, lež aj mimovoľne prekopávať. Nech nám nenie ľuto kúsok toho trávnik, čo k tomu obraciame, bo nám to strom s ovocím vždy hojne nuhradí.

10. Ovocné stromy treba nám aj hnojiť, nie však pri samom pni, lež do okola, tak široko ako jeho koruna siaha. Hnoj treba nám hlbšie do zeme zakopať, tak aby z neho korene stromu, nie ale tráva, silu a potravu tiahly.

11. Cieľu primerano je na konároch stromu pripevniť malé truhličky, pre hniezda užitočných vtákov.

12. Jamy k sadeniu stromov z jary, treba na každý pád cez zimu kopať, aby otvorené dobre vymrzly.

Všetky roboty v zahradách stromami vysadených nedajú sa pravda naraz previesť. Treba teda z prvu robiť to, čo je najrotrebnejšie. Radšej menej, to ale vždy dobre a dôkladne.

Svätý Tomáš, apoštol.

Galilea je tá zem, z ktorej svetlo pravdy rozlialo sa po celom svete. Svätý Tomáš, apoštol tiež z tejto zeme pochádzal; bol on z rodu chudobného a sprevádzal skrovné remeslo rybárstva. Ako všetci mužovia nábožného ducha tehdajšieho času, túžil aj on po Vikupiteľovi sveta. Účastným stal sa aj tej božskej milosti, že národom slúbeného Messiaša nielen vidieť a slyšať, lež spolu aj nasledovať mohol. Medzi tými chudobnými rybármi, ktorých vyvolil si Ježiš za svojich učedníkov, nachodil sa aj sv. Tomáš, apoštol. Nasledoval on Majstra svojego za každým krokom. O vernosti Tomáša ku Vikupiteľovi svedčí nasledovná udalosť: Odhodlal sa jednú Ježiš, že opeť do Judei pôjde, aby z mrtvých vzkriesil Lazára. Učedníci odhovárali ho od toho, prosiac ho: «Majstre, židia len nedávno hľadali Ťa, aby Ťa ukamenovali, a ty zase len Ťa chceš ísť?» Báli sa totiž, že tam stane sa dačo milovanému Majstrovi jejich. Tomáš ale oduševnene zvolal: «Idme Ťa s ním aj my a zomrime zaň!» Vidno z tohoto jak veľkou láskou povznášal sa Tomáš ku svojemu Majstrovi, bo hotový bol položiť zaň i život svoj. Je pravda síce, že ako druhí apoštolovia, tak aj Tomáš opustil Spasiteľa, keď ho židia na hore Olivetskej lapili, lež skoro však pridružil sa ku sboru apoštolskému a ostal verne v ňom až do toho okamženia, kým začal národom ohlasovať učenie Spasiteľa.

Spasiteľ v ten istý deň ako z mrtvých vstal, zjavil sa aj svojim apoštolom. Tomáš ale vtedy nebol medzi nimi. Keď mu druhí apoštolovia hovorili, že videli Pána, on im nechcel veriť a povedal: «Až len uvidím miesto rán na rukách a nohách jeho a prsty svoje nestrčím do boku jeho neuverím». Týmto slovami to chcel povedať Tomáš, že neverí v zmŕtvých vstanie Pána, ačpráve už predtým slyšal zo samých úst Spasiteľa, ako on prehorké

umučenie, ukrutnú smrť a aj z mŕtvých vstanie svoje zretedelnými slovami bol predpovedal a ačpráve tak apoštoli ako aj ženy nábožné tvrdili pred ním, že Pána videli. Dľa učenia cirkevných otcov svätých Spasiteľ preto dovolil aby Tomáš bol neverným, aby sme tým dokonalejšie poznali svoju krehkosť a aby všetci tí, čo v zmrtvých vstanie jeho veria, do tajomstva tohoto tým hlbšie prenikli a v tejto viere svojej tým viacej posilnení boli. Nevera Tomášova totiž príležitosti zavelala Kristu Pánu, aby novým osvedčením dokázal svoje zmrtvých vstanie. V ôsmy deň totiž po vzkriesení svojom zjavil sa učedníkom svojim v tej sieni, kde aj Tomáš bol prítomný. Z počiatku pozdravil všetkých spoločne a pravil im: «Pokoj vám!» Potom však obrátil sa k Tomášovi a povedal mu: «Tomášu, daj sem prsty tvoje a pohliadni na moje ruky a daj sem ruku tvoju a vlož ju do boka môjho, a nebuď viacej neveriacim, lež verným». Kto by si vedel predstaviť veľké prekvapenie neveriaceho Tomáša! Vo zjavení Pána presvedčil sa o tom, že Spasiteľ skutočne vstal zmrtvých, ako to bol predpovedal, že je on v skutku Boh, ktorý aj o poslednom poklesku jeho pochybovania mal vedomosť, zronený, spolu však aj vo viere posilnený, s nevýslovnou pobožnosťou pristúpil k Pánovi a len toľko povedal: «Pane a Bože môj!» Slová tieto označovali vrelosť jeho lásky ku Pánovi, silu a čilosť jeho viery a hlbokosť jeho ľutovania nad spáchanou neverou. Vo viere ku Pánu nielen sám až do konca pevným ostával, lež oduševnene ohlasoval ju aj cudzím národom.

Po prijatí Ducha svätého spoločne s druhými apoštolmi učenie Krista Pána ohlasoval najprv v krajine židovskej, potom však odcestoval do uajvzdialenejších krajov medzi divé národy. Navštívil Partov, Medov, Perzov, Hirkánov a zašiel až do dalekej Indie. Čo tu pretrpel svätý apoštol a koľko tisícov duší získal viere Kristovej, to len sám Boh zná. To jedno je ale isté, že v najďalších končinách sveta založil cirkve a postavil na čelo jejich učedníkov, aby i po jeho smrti byly udržané a prekvitaly.

Kňazstvo pohanské svätého Tomáša pre učenie Kristovo, ku ktorému vždy viacej nasledovníkov sa prihlasovalo, veľmi prenasledovalo. Rozumie sa, že ani mocnári pohanskí neboli na strane svätého Tomáša. Dľa ústneho podania pohanský mocnár toho kraja, v ktorom vieru Pána ohlasoval, odsúdil ho na smrť a prebodnutý bol streľkou. Iní za to majú, že kňazi pohanskí svätého Tomáša, ako sa pred krížom modlil, na ukrytom mieste zavraždili.

Svätý Tomáš nech je zrkadlom nášeho života, nie v pochybovaní o pravdách svätého náboženstva nášeho, lež vo viere neohrozene pevnej, ktorú on ohlasoval a za ktorú zomrel.

Do prievádzského okresu.

Milí bratia ľudáci!

Na vedomie vám dávam, že vyšetovanie straniva našej petície sa skončilo a teraz vec ide pred kráľovskú Kúriu, ktorá vypovie výrok v iomto dlhom a ťažkom pro-

cessi. Mienime, že Kúria nám prisúdi pravdu, lebo voď vyšlo na javo, že Ďuro Csillaghy nezákonnite dostal mandát ablegátsky. Dosvedčené je, že všetky naše žaloby sú pravdivé. Menovite že Csillaghyho korteši — najmä notári a Pálffyho úradníci — podplácali a napájali voličov. Veď bez tohoto neboli by dostali ani jedného sedliaka. Dosvedčené je, že mnohých ľudákov pozbavili práva volebného. Prečo? Preto, lebo len takto mohli zvíťaziť. Váš drahí bratia ľudáci, len so zbojstvom môžu prevládať. Sám volebný predseda Čemnický vyznal, že v nerovnom počte dal passpartu riaditeľom, no zákon prisne bráni, ba už aj pre túto príčinu zruší Kúria voľbu. Videli ste, že na Csillaghyho strane každý pisárík a židáčik mohol hore-dolu behať a nás pokúšať, a zdržovať sa v hlasujúcej miestnosti, kdežto ale dôverníci pana Brestyenzského boli odtiaľ vykázaní. Hľa, spravodnosť liberálov, Sám predseda voľby uznal — o čom aj jeho pomocník Filac vedel — že s vojskom on rozkazoval, že konalo ono službu kortešov; že obľahlo kútovský majer, kde boli sohnatí podnapití voličia Csillaghyho. Jedným slovom, na verejnosť vyšli všetky huncútstva a nehanebné nezákonnosti, ktorých dopustili sa jak predsedovia voľby, tak aj korteši liberálni. To vám možno ďakovať, milí bratia, lebo ste svedčili smele a statočne. Síce o podlých kúskoch liberálov u nás aj kohúti kikirikajú. Vedel o nich aj bez vyšetovania každý človek, lenže liberáli držali za víťazstvo špinavú voľbu prievádzskú. Mysleli, že s vami, sedliakmi, hoc ako surovo môžu zachodiť, tým väčšia bude pochvala, tým väčší bude oldomáš. Statočný človek nechytí sa na to.

Vyšetovanie — zialbohu — dlho trvalo a vy netrpezlivo čakáte sentenciu. Bratia moji, aj to je fígel liberálov, aby sa vec vliekla a aby bolo čím viac útrat. Ďakovať možno p. sudcovi, ktorý vyšetovanie viedol. Liberáli nič nevedeli dosvedčiť z toho, s čím boli obžalovali pána Brestyenzského, menovite, že napájali a podplácali vás ľudákov a že len s hrozbami vás prinútil k hlasovaniu. Aká to lož, aká hlúposť, aká to urážka zlomyseľná! Takito sú liberáli, keď si kožu svoju bránia. Majte pokoj s nimi. Veľkomožný pán sudca sám sa mohol presvedčiť o krivde nám sa stalej a videl rozdiel medzi ľudákom a liberálom. Vy s čistým svedomím ste hovorili: Pane nedostal som nič, ani som nežiadal odmenu od pána Brestyenzského, lež hlasoval som naňho z čistého presvedčenia a z dôvery, ako sa to patrí na statočného kresťana a ľudáka.

Áno, takýto hrdinovia ste vy bratia moji. Sláva vám! Viac ráz sme vás postavili za vzor krajanom našim. Vyzvali sme ich, aby boli vám podobní, lebo len s takýmito mužmi docielime to, za čo strana naša kresťanská tak neohrozene bojuje.

Liberáli zaspôsobili nám veľa zľahu s ich surovosťou a nespravodlivosťou, teraz ale boja sa. Najmä predsedovia, ktorí túto voľbu prevádzali, sa trasú od strachu, že veľké útraty na ich hrtany zostanú, jedine s tým sa tešia, že Csillaghy zadakuje a potom bude po práve. No len nech sa tešia, veď sa dost naplačú. Kráľovská Kúria

vypovie sentenciu a tá nemôže byť iná, ako prisne odsúdenie vinníkov. Daj Bože, aby pravda zvíťazila a aby nastal ten deň radostný, na ktorý tak túžebne čakáme.

Zdravstvujte!

Bič liberálov.

DOPISY.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Úctive prosím o uverejnenie týchto riadkov v našom oblúbenom «Krestane».

Čítam rozličné noviny a pozorujem zápas, ktorý vedú politické stránky jedna oproti druhej. Vidím na jednej statočnosť a oduševnenosť za veci, ktoré slúžiť môžu k prospechu celému národu. Vidím z druhej strany liberálov spojených so socialdemokratmi, s frajmaurermi a s prepíatými národovci, ako sa namáhajú, aby Fehérváry zostal na vláde s čím chcú vykonať Rakúsku tú službu, aby aj na budúce mohlo zdierať Uhorsko. Aký to boj! S akou zbrojou vedú ho spojenci vlády! Pfuj! Takto píše sa a reční o v illavskom žalári zaprených árestantoch ako tí najatí ľudia píšu o politikoch spojenej opozície. Z úrážok ujde sa aj ľudovej strane. Síce na to sme už navyknutí, že podliaci len ubližovať vedia. Takéto grobianske nápady nesmejú pomýliť v presvedčení ani jedného statočného ľudáka, lebo to robia nájomníci vlády za peniaze. Veď u nás so všetkým kupčia kadejakí škohlóši, a takýto podliaci, chytia sa na bárs čo. To sa netýka jich statočnosti, lebo nemajú citu a nenávidia spravodlivosť. Nenie div, že v tomto ohlade do jedného mecha dúchajú so socialdemokratmi, frajmaurermi, liberálmi aj národovci.

Čítam «Katolícke Noviny» a «Týždenník». Dozvedám sa z nich, že Slovákom nikto nenie takým nepriateľom, ako je ľudová strana. Že táto len za maďarizáciu a za maďarské kommando bojuje. Že drží s koalíciou, čo je do neba volajúci hriech. Utížia od nich Molnár, Rakovszky, Ernst, Kaas a všetci naši ablegáti, čo nenie iné ako zá-kerníctvo, lebo inde vážia si takéhto mužov.

Čítam nášho nitrianskeho «Ellenóra». Ten ukrutne hromží na našu ľudovú stranu, že drží s panslávami, že klame koalíciu; že pred Maďarmi vydajú sa naši ablegáti za tuhých vlastencov, kdežto na Horniakoch priatelia sa s národovci, s nimi riada shromaždenia, na ktorých búria oproti maďarizácii, oproti jednote štátu a oproti tak zvanému «Állameszme». To isté čítal som aj v Ružomberku vychodiacom «Felső Magyarországu», ba najdeme takéto hnusné cigánstva v každých, vládou platených novinách, ktoré čert vie, akí hlúpi chalani píšu. Teda kto má pravdu pane Redaktor? Národovci-li, ktorí, vidia

v ľudovej strane nepriateľov Slovákov a či soplaví židáci, ktorí upodozrievajú nás, že huckáme Slovákov oproti vlasti a faháme za jeden remeň s národovci.

Ale len treba rozmýšľať, a človek zaraz uhádne od-kiaľ duje vetor. Obe stránky napádajú ľudákov, a jich statočných vodcov. Národovci preto, aby odcudzili od nás Slovákov, liberáli preto, aby Maďarov pohli k tomu. Cieľ je veľmi jasný, ale podlý. Kto by mal ale z toho osoh? Liberáli, lebo len tým sme na závade. Rozprášif ľudovú stranu, potom zaraz nastanú starodávne časy jak v snemovni, jak pri voľbách a v úradoch. Ľud kresťanský ztratí obrancov, a znovu padne do otroctva liberálov. Toto je ale najväčšia podlosť. Kamenovať toho, kto v tomto ohlade pomáha liberálom. Národovci, ktorí nerozumejú sa k politike, nedbali by rozkazovať, čo a ako má robiť ľudová strana. No, to by vyzeralo! Do služby stúpif s verejnými a tajnými liberálmi, ktorí to chcú, aby aj ľudová strana stála u vrat viedeňských Nemčúrov, a tam zobrala, kdežto tí vždy sa zaženú bakvlou na tých, ktorých využítkovali, a ktorí žiadajú splnenie daných slubov. Síce, my nie sme ohladom na národovcov, nás len ľud slovenský zaujíma. Národovci nech len tancujú s Nemčúrmí a so židmi, a nech sa dajú aj napozatým klamať od nich.

Za to vyzívam Slovákov, nech majú rozum a nech sa nedajú zväbiť. S nám nepriateľskými národovcami nič nedocielia. Tí sú len na škodu kresťanskej politike, lebo keby boli opravdiví kresťania, neboli by sa ponúkli včulajšej vláde, a nenapádali by ľudovú stranu, ktorú Slováci tak si obľúbili. Keď majú Slováci krivdy a žaloby, nech sa obráta na ľudovú stranu, ale nech sa nedajú mámiť takými slubami, ktoré nikto nesplní. Veď všetci Slováci nemyslia tak, ako daktorí národovci. Väčšina s nami drží. A tak je dobre, lebo ináč nevyprávajme o kresťanskej politike, ale poddajme sa liberálom a židom.

Nitran.

***

Čermany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velavážený Pán Redaktor!

Úctive prosím týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Kestane» uverejniť.

Odpustte, že ma moje sedliacke srdce zas núti pera sa chytiť a vám do «Krestana» dačo napísať. Moje dopisy sa tu premnohým nelúbia, nadovšetko tým nie, ktorí úplne nechcú obrátiť chrbát tomu prekliatomu, Kristovým pravdám celkom odporne protivnému liberalizmu. Nuž ale mňa to veľmi nemrzí, lebo si myslím: Nenie ten, ktorý by sa páčil všem. Dľa chuti všetkých nenie mi možno písať. Politčne, priestorne a zo spoločenského ohľadu som už neškodno omaľoval našu bohatú obec, teraz ale chcem pozornosť iných obcí na takú okolnosť obrátiť, ktorá naozaj je hodná úplného povšimnutia. Nám sa totižto ani len nesníva o socializme, a pán dekan-farár pokojne môžu spať, že nás táto spoločenská potvora ani budúce nenakazí a nepokazí, u nás ona nebude mať pôdu. Prečo? Nuž aj to poviem k poučeniu iným farno-

sfam. Čo ľudia pamätajú, neboly tu sv. missie, až v najnovšom čase dvakrát: roku 1903. a 1904. V slovenskej reči sem nechodia žiadne iné časopisy okrem tých, ktoré nám náš duchovný otec odporúča: a síce chodí sem 9 «Kresťanov», 11 «Poslov», 11 «Kráľovnej Sv. Ruženca» a začíname vstupovať do «Spolku sv. Vojtecha»; dostávame k čítaniu kresťansko-socialistickej a mravno-nábožensko-poučné knižky; zväčšej časti sme údami braterstva sv. Ruženca; do roka aj štyri-päť krát prislupujú mnohí ku sv. sviatosfam; z pospolitého ľudu ani o jednom neviem, ktorý by aspoň okolo veľkej noci neprijal sväté sviatosti; počet hudobných zábav sa zmenšil na tretinu, a i vtedy veľmi slušne a s kresťanskou skromnosťou sa mládež zabavuje. Keby všade tak málo bolo korheľov, ako u nás, regálne podujatie krajiny by veru neprekvitalo. Ľud je tu usilovný, a preto bárs i žalúdku nežkodno praje, predsa — jako sa hovorí — nesmrdí grošom, ba zkusujeme pravosť toho príslovia: Komu sa nelení, tomu sa zelení. S Bobom konáme svoje práce, a Boh naozaj aj požeňuje naše snáhy. My, čo svedomiti kresťania nebažíme za cudzím imaním, ako bezbožní socialisti, lebo dobre vieme, že závisť a lakomstvo patria medzi hlavné hriechy. Tedy striezlivosť, nábožnosť, šanobná usilovnosť sú najlepším hamovníkom prúdu socialismu.

S úctou

Ján Mindus.

***

Veľké Topoľčany.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Ráče byť tak láskavý týchto pár riadkov v našom oblúbenom «Kresťane» uverejniť.

S vašim láskavým dovolením posielam vam tieto malicherné riadky, aby už raz aj naše mesto bolo v «Kresťane» opísané. Nase mesto je stredom veľkého okolia. Je tu ročite osem jarmokov, každý týždeň tu býva veľký trh. Katolíkov je tu na 4000, židov na 2000, kalvínov a luteránov dohromady je len asi 50. Naším farárom je pán Vincent Szecsányi, čestný to kanonik a horlivý ľudák, ktorý neraz aj veľkými obetami hmotnými podporoval ľudovú stranu. Kapláni sú tu traja, len škoda, že sa tak zhusta premieňajú, jako jiedlá na panskom stole. Hovorí že je to z tej príčiny, ponevác je tu veľa roboty a málo medu. Úradníci a panáci sú tu všetci liberáli, medzi remeselníkmi a inými občanmi ale je dosť poriadnych a takých ľudákov, medzi ktorými nadovšetko musím pochváliť tesárskeho majstra Pokorného. Sú tu dve židovské sporiteľne a jedon pomocný spolok. Pravotárov je tu ale 10, skoro samí židia; aj pečenkárov je tu dosť. a tak im dobre ide, že skoro všetci majú vypasené bruchá. Krémy bych nebol v stave počítať na prstoch nôh a rúk. V meste je veľký poriadok, lebo sa bojíme prísnej spravodlivosti pána hlavného slúžneho Ľudevita Tótha, ktorý veľmi zastáva chudobu. Keby boly dajaké politické pohyby, na vedomie vám dám.

S Bohom.

Remeselník.

Kresťania, kupujte len u kresťanov!

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok ... .. 4 koruny

na pol roka ... .. 2 koruny

na štvrt' roka ... .. 1 koruna

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ct. predplatiteľov, ktorí sú v Amerike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám vysoznačené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Spisy redakcii zaslané.

Posol Božského Srdca Ježišovo časopis, obrazmi okrášlený k rozmnoženiu úcty božského Srdca. Vychádza u pátrov-jezuitov v Trnave (prešporská stolica) mesačne raz. Predplatná cena na celý rok aj s prílohou 1 koruna 60 haliorov. Pre Ameriku 3 koruny. Pre Rusko 2 koruny 50 halierov.

Odkazy redakcie.

P. N. Zsolna. Podivné nám je, že je v Žiline všetko zmrzlé, ešte aj ten atrament, ktorým ste nám v lete písavali. Dajte že ho trochu na pec, až sa rozpustí a potom už píšete.

P. B. Privigye. Gratulujeme ku zakončeniu inkvizície, Pána direktora zuzuliny srdečne pozdravujeme. Nepôjde do Turca za fõispána?

Ceny potravných článkov.

Úradne značené priemerné ceny za 100 kilogramov.
Pšenica: tisská K 16'70-18'00, peštianska K 16'25 17'95, belehradská K. 16'90—17'65, banátska (76 kilogramová) K. 16'90—17'45. — **Raž:** K. 13'65—13'85. — **Jačmeň** na kým K. 14'50—15'00. — **Ovos:** prvotriedny 14'70—14'90, druhotriedny 14'50—14'60. — **Kukurica:** K. 13'60-13'70. **Repica:** K. ————. — **Proso:** K. ————.

Múka.

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	28'00	27'00	25'80	24'60	24'00	23'20	21'00
			č. 7	7½	8		
			K. 19'00	17'00	13'00		

Otruby: K. 10'00, hrubé K. 10'20.

Datelinové semä: lucerna K. 94'00 do 110.00 za 100 kilogr.

Zemiaky: ružové K. 06'00—06'40, žlté K. 04'80—5'20 za 100 kilo.

Koloniálny tovar: **Cukor** rafinovaný K. 68'00—68'50, kockový K. 69'50—70'00, kandis biely K. 81'50, žltý K. 67'00—67'50 za 100 kilogr. potravnou daňou.

Petrolej: americký (†) vo veľkom prima K. 46'50 ruský (†††) K. 44'50 za 100 klgr.

Strova: Veľký biely bõb: K. 32'00—00'00, tmavý

K. 22:50-00:00, drobný K. 32:00-00:00, tarkavý K. 23 00.
 Hrach: K. 23:00—23:50 — Šošovica veľká čistá K. 28 00
 34:00 — Konopné semä: K. 32:00—00 00. — Lanové
 semä: prima K. 18:00—19:00. — Rasca: K. 62:00—
 64:00. — Mak: sivý K. 53:00—54:00, modrý K. 56:00—
 58:00. — Ladník: K. 14:00 do 15:00. Všetko 100 kilogr.
 Lekvár: srbský (1904) K. 24:00—25:00, slavonský
 (1904) K. 28:75—29.2a za 100 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K. 35:00 do 36:00
 srbské (80—85 kus.) K. 30:00—30:50.

Sviňská masť: bpeštianska K. 142:00 do 143:00.

Slanina: vidiecka K. ————— mestská 3 ku-
 sova K. 111:00—112:00 za 100 klgr.

Spiritus: Rafinovaný tovar vo veľkom K. 142:00 do
 143:00. Denaturalisovaný, k priemyselným účelom jeden
 barill 39:00—39:50.

Oznamy prijíma administrácia

„KREŠTAN“

Budapest,

Szentkirályi-úlica 28.

Saft proti kašlu a
 boleniu prs.

Zo zelin špicvegerich a ti-
 mian dorábaný saft. Naj-
 lepší a najistejší liek proti
 tuhému kašlu, zašľajmo-
 vaniu, chrptavici a boleniu
 prs. Cena fľašky 1 koruna.
 Pôvodník dostaniu výlučne
 v lekárni k zlatému jedno-
 rožcu JULIUSA BUNZL Nagy-
 szombat 294

Žiadajte si cenník

Zdarma a bezplatne zašlem
 môj, v slovenskej reči, bohaté ilustra-
 ovaný cenník, ktorý viac než 1000 obra-
 zov obsahuje rozličných hodín, zlatých
 a strieborných úradmetov ako aj
 hudobných nástrojov 289

Hanns Konrád

I. hodinová fabrika a exportní obchod
 BRUX No. 1233. (Česko.)

od
 desaťročí
 s veľkým úspechom potrebuje
 sa proti lámke a
 pakostnici
 zákonom chránený

KRIEGNEROV

REPARATOR

V Rochusovej
 nemocnici medzi
 136 pádmí v 129 pô-
 sobil úplné vyliečenie.

Malá fľaška — 1 kor.
 Veľká fľaška — 2 kor.

K dostaniu 293/I

V lekárni KORONA
 BUDAPEST, VIII., Kálvin-tér naruho Baross-u.

Rozposielanie poštou každodenne
 poštovou dobierkou, alebo po pred-
 bežnom doposlaní peňazí.

PURGO

V záujme zdravia

upozorňujeme ctených čitateľov našich, že v páde tvrdej
 stolice najvládnej účinkuje, ako cukrik chuťnavý a
 viborný článok k prehnatiu „PURGO“ ktorý vynalezol
 profesor university dr. Vámosy a opatrený je privilegi-
 umom uhkr. a ochrannou známkou. Pôsobí on nelen
 pri dospelých, lež i pri dieťkách a nemluvňatkách, s
 viborným výsledkom. Svedčia o tom nelen uhorskí lež i
 tí uajvitečnejší profesori cudzozemska, medzi ktorými
 je profesor, súkromný rada dr. Biedert; profesor dr.
 Kohts v Strassburgu, profesor dr. Novák v Draždánoch;
 profesor dr. Tunnicliffe v Londone. Veľkého vyznačenia
 stal sa účastným tento vynalezok, keď „PURGO“ ob-
 jednali viackrát do vatikanskej lekárni JEHO SVÄTOSTI
 PÁPEŽA LVA XIII. Cena jednej škatule 1 koruna.

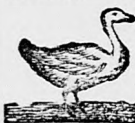
K dostaniu v každej „Anjel“ lekáreň
 lekární a u dorabateľa
 doposielateľ klinik university, Budapest, IX., Üllői-út 45/b.
 Pôvodný (Dr. Vámosym vynalezový) „PURGO“ len v
 bálitoch opaskom ochrannou známkou opairených je
 k dostaniu. Akékoľvek iné z obálenie alebo predvábanie
 v podobe pastiliek ako ho často odporúčajú, treba ako
 článok celkom bezcenný do prosta odmrštiť. 268

Není choroby vo vašom dome
 keď si dáte doniest

KRÁLOVSKY-BALSAM,

tohoto kráľa všetkých balsamov, ktorý je výlučne istým lie-
 kom proti všetkým chorobám; tento cýrny balsam zasta-
 vuje bolenie hlavy, lámku, pakostnicu reu u, bolenie zubov
 a križov, lupanie v nohach, koliku, bolenie žalúdka, slovom
 proti všetkým chorobám najestejším liekom je Kráľovský-
 Balsam, preto je potrebné mať na pohotovosti bol v každom
 dome. Cena veľkej fľašky 2 kor. 65 hal.; 3 fľašky 6 kor.
 65 hal. franko s poštovou dobierkou. K dostaniu u lekára
 v Debrecine 27. č. V Buda-
 pesti v lekárni Jozefa Török,
 Király-u. 12.; s týmto liekom tiež objednať sa môže po celej
 krajine hajduság masť na fuzy, ktorou v najkrat-
 chyňa som čase do-
 siahnuť sa môžu tie najkrajšie fuzy, 3 škatulky 2 koruny
 15 hal. franko s poštovou dobierkou. 255

Lacné české perie.

5 kilo nove
 tmavé dri-
 apané 9 kor.
 60 hal., lepší
 12 kor. Biele
 mäkké, jak
 páper 18 kor. — 24 kor. Biele
 ako snáh mäkké ak páper.
 driapané 30 kor. — 36 kor.
 Rozposielanie s dobierkou
 franco; zamene aie a nazpät
 prijae je pod touto výnimkou
 dovolen jestli sa na poštovej
 útraty vynahradia. Be-
 nedikt Sachsel, Lo-
 bes 135 (pošta Pilsen
 Čechy.) 284

Kto trpí na lámku a reuma

nech neprobuje žiadne iné lieky a kúpi si jednu fľašku

Dr. Flesch-a liehu proti lámke

ktorý istotne hojí, pakostnicu, lámku, reumu bolenie rúk,
 nöh a drieku ako pochádza od sedenia, preslenia, natrnutia
 a z vtknutia, taktiež i opuchliny hojí istež ako ktorýkoľvek
 iný liek k vonkajšiemu, alebo vnútornému prijatiu. Pôsobenie
 jeho badať možno i pri najstarších nemociach, proti ktorým
 ani kúpele ani iné lieky nepomáhaly. K dostaniu u vynalezca
 a výlučného dorabateľa

v Lekárni Korona Dr. Emila Flesch,

Győr, Baross-út 24. číslo. 291

1 1/2 decilitrova fľaška 2 kor. Cena „rodinnéj“ fľašky k dlh-
 šiemu upotrebeniu 5 kor., 3 malé alebo 2 rodinné fľašky ob-
 jednane zasielajú sa franko.

Sukne Lodénové kus 65--70 kr.; grisetové 1 zl. 1.20 a vyšej; zástery, košeľe šatky, pančuchy atď. všetko za výhodné ceny. Dalej odporúčam

Praktické deky na kone.

Tiež i k prikryvaniu čelade sa hodiace kus 1 zl. 50, 1.80, 2 zl. Spočtovon dobiereku zasiela tkáčska dielna Adolfa Jelínek v Lisku. p. Jimramov. Morava 5 kufová zasielka presvedčí každého o dobrej jakosti a neobyčajnej lacnote a povzbudí ku muobým ďalším objednávkam.

Kdo jeden ráz skusi ten druhí ráz kupizas. 250

Jedine pravý THIERRYHO BALSAM

Tento balsam slúži vnútorne. Je 1. Nedostizne pôsobivým liečivým prostriedkom pri všetkých nemocach pľúc a prs, mierni katarh a zamedzuje výmety, odnima boľastný kášeľ a lieči 1 zastaralé nemoce toho druhu. — 2. Pôsobí výtečne pri zánetu v krku, v chriptaňu a pri všetkých nemocach krku atď. — 3. Zahája dôkladne každú horúčku. — 4. Hojí prevrapujúcim spôsobom všetké nemoce jatier, žalúdka a čriev, zvlášte žaludkove krče, koliku a trhanie v živote. — 5. Odnima boľast a hojí zlatú žilu a haemorrhoidy. — 6. Pôsobí ľahko odvädive čistí krv i ľadviny, odnima hypochondriu i fažkomyselnosť, podporuje chuť k jedlu a zaživaniu. — 7. Služi výtečne pri boľastach zubov, pri výžranich zuboch, hnľobe úst a pri všetkých nemocach zubov

a úst, jako aj odšťranuje rihanie a neprijemný zápach z úst a žalúdka. — 8. Je dobrým prostriedkom proti hľistam pásmnici a proti epilepsii, čili padúcej nemoci. — 9. Služi zovnutorne ako po divný liečivý prostriedok za dobrý uznaný na všetky rany, červstve i staré, na jizvy, ružu, osý-u, fistule, bradavice, popáleniny, zmrzlé údy, na svraby, podkožnice a výrazky, na rozpukané a drsné ruky atď., a odnima boľasti a hučanie v hlave, trhanie, pákostnicu, hoľasti v ušiach atď., o čom jasné vysvetlenie dáva obširný návod k upotrebeniu. — 10. Je to vobec liečivý prostriedok, ktorý tak vnútorne, ako zovnutorne s nepochybným výsledkom dá sa užívať, ktorý je veľmi reálny a docela neškodný a v žiadnej rodine nemá jako prvá pomoc pri influenze, cholere s iných nákazivých nemocach chybeť. Všimnime si teda vždy shora udané zelené známky ochranné! Kde neny žiadni sklad mojego balsamu, tam objednávejme priamo a adresueme **lekárne u Anjela stážcu Adolfa Thierryho v Pregrade u Rohitsch-Sauerbrunnu**. Proti napodobizneniu chráni najlepšie priama objednávka z mojej fabriky. Stojí 12 malých alebo 6 dvojitých flasiék franko na každú stanicu Rakúsko-Uhorska 4 kor. Menej než 12 malých alebo 6 dvojitých flasiék sa nezasiela. Zasiela sa en proti predchodnému poukázaniu alebo dobiereku obnosu.

Thierry A. lekárnik v Pregrade u Rohitsch-Sauerbrunnu.
Sila a účinok

pravej Centifoliovovej masti

Pravá Centifoliová masť užíva: Pri boľavých prsách šesti-nedeľiek, pri zastavenom odtoku mlieka, ztvrdnutí prs. pri ruži, pri vselijakých zastaralých úrazoch, otvorených nohách, ranách, slanom vredu, nábehých nosách i pri kostijedu, pri ranách úho-dených, bodných, rezaných, drtných a strejných, k vytiahnutiu všetkých cudzích telies, ako: triesok, skla a dreva, piesku, brokov trní atď., pri všetkých podobraninách a narústoch karbunkoloci, novotvoroch a raku, pri červu v prstoch, vredoch nechtov, i ľuzgíroch pri nobách chodom rozboľených, spáleninách všetkých druhov, zmrzých údoch, preležení nemocných, naderoch krvných, pri otoku uší a boľavých detí atď. atď. Centifoliová masť čím staršia býva, tým je výtečnejšia v účinku! Je odporúčania hodné, mať vždy v rodine zásobu tonoto jedine svojho druhu zachovajúceho prostriedku. — Menej než dve krabice sa nezasielajú; zasielanie deje sa výhradne len proti predchodnému poukázaniu alebo dobiereku obnosu. Dva teglíky s poštovým portom, nákladný M listom a obalom atď. 3 kor. 40 hal.

Jediný prameň objednávok je -

„Lekareň u Anjela stážcu ADOLFA THIERRYHO v Pregrade“ u Rohitsch-Sauerbrunnu.

Oba tieto, dotyčno liečivosti jejich zvlášte výborné články, neni sú podobrené kazkivosti, bo oproti čím sú staršie, tým väčšiu eenu maju a tým lepšej účinkujú, ani netrpia kroz zimu a horká, i možu rozposielat sa v každej čiastke roka.

Zdarma rozposielame tlačenu knižočku, ktorá obsahuje výrazy vďakov a uznania nezčíselných a mnohoročných odberateľov liekov mojih po celom svete. Túto knižočku rozposielanú pri predbežnom doposlani 20 hal. v listových kolkoch. Odberateľom našim doposielame knižočku franko a zdarma. 275

Sklady u lekárniku: Jozefa Töröka a Dra Eggera v Budapešti a L. Vértes Lugos.

Sijacie stroje, veľmi dobre opravené kn každému cieľu a bez každej chyby.

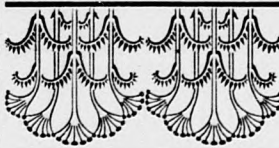

S nízkym ramenom malý Singer; kolečko s výklíčkou s kasňou stare náradie 10-12 zl. S nízkym ramenom nové náradie 15 zl. Vysoké rameno staré náradie 15 zl. Toiste skoro nové 18-20 zl. Medium 10-12 zl. Malý so strojom kolieskovým 25-30 zl. Velký 20-25 zl. Minerva nzkly pre krajčirov 20-25 zl. Toiste pre obuvnikov 20-25 zl. Wehler-Vilson kr. 12 20-25 zl. Hove veľky 10-12 zl. Gylinder hohlstroj 20-25 zl. Celkom nový malý Singer s vysokým ramenom 30 zl. Za každú mašinu do roka gaurautujem a nezodpovednú mašinu znarujem alebo nazpät vezmem. Taktiež každú reparáciu dokonale a veľmi lacno prevediem. Prosím ťuťive za podporu a kresfanskú dôveru. — Oslávam s ťuťou **Alojs Habán** mechanik, v Budapešti, VII., Izabella-ter 2.

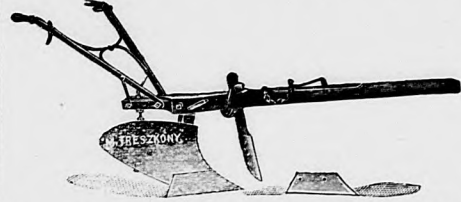

500 Korún

vyplatím tomu, komu by po upotrebovani. **Bartillovej ústnej vody**, jedna flaška 70 h. prinavrátilo sa bole nie zubov alebo zápach, z úst. (franko-Zasielka 95. h. osobyte). **E. Bartilla-Winkler, Viedeň (Wien) 19/1, Sommergasse č 1.** Žiadajte si v lekárni **Bartillovu vodu** na zuby. Kto by nám oznámil nejakých napodobňovateľov ten bude štedre obdarený. Na miesta, kde by táto voda nebola k dostaniu, pošlem 7 fliaš za 5 K 20 h. frankov. **Jednu flau nepošlem.** 298

Páni hospodári!

Len umňa dostanete tie najlepšie, tohto času za najdokonalejšie uznánie hospodárske stroje

ako: mláfačky s ocelovými guľičkami, ktoré idú o polovicu ľahšie, než ktorékoľvek iné, žentúre, rajtáre, sečkovicé atď. — Cenniky zašlem na žiadost zdarma a franko. **Michal Treskoň** fabrikant hospodarskych strojov v Bytči (Nagy-Bitese).

Ti páni, ktorí by chceli za provisiu prevziať zastupiteľstvo a odpredaj mojih strojov, nech sa o podmienky obrátia na mňa. 292

Vianoce 1905.

V New-Yorku a v Londine nešialani ani európejskú suchú zem a preto jedna na strieborné náradie fabriky nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocenstvo toto plniť a nazáklade tomo za 6 zl. 60 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydlíčky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 kus tajnové cukrové sitko, 286

42 kusov spolu len 6 zl. 60 kr. Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a vul len 6 zl. 60 kr. v najľavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentirované striebra je jedna s vonku a s nutra biela kova, ktorá striebornú barvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomo, že tento oznam

neni klamstvo

zavazujem sa bar komu, komu sa náradie nepaj peniaze spatky dat'. Nech nikto nezameška túto pohodnú príležitosť použiť žeby si túto okrasňujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je, ďalej do každej lepšej domácnosti prilij je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA

amerického patentirovaného striebra závod **WIEN, II., Rembrandtstrasse 19B. Teleron 14597.**

Rozposielky na okolie s dobiereku alebo peniaze vopred v poslani. Ku tomu čistiaci prách 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výťah s tisícou uznaucích listov: S prvou zásielkou som upl'ne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr. Koložvár barón Bányfy jeho exeli.

S prvou zásielkou som úpl'ne spokojný, prosím ešte jednu zásielku. Kaloča, Ján Majorossy, kanonik.

Zasielku s jedacím servicom som odbrzal, veľmi som spokojný nech mi ešte jednu takúto garnitúru 42 kusí na dobiereku s amerického patentirovaného striebra pošlu.

Bozovič, Kr.-Sörénska st. S. Keresztes hlavný slúžny. Jej Excellencia, barónka Edelsheimova čo najvrlešie odporúčala mne Váš stolový nábytok, prečo esadnm Vas, rácte i mne dvoje takýchto nábytkov, po 6 zl. 50 kr. pošlat'.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg. Zasielku som odbrzal, veľmi som spokojný a budem to aj drulským odporúčat.

Andrej Lehoczky kanonik a farár Zemplén-Szinna.

